

**Program Ochrony Środowiska dla Gminy
Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na
lata 2028-2031**

Drawsko, 2024

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Zamawiający:

Gmina Drawsko
ul. Powstańców Wlkp. 121
64-733 Drawsko

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Martyna Ciska

Spis treści

Spis treści	3
Wykaz skrótów	5
1. Wstęp.....	7
1.1. Regulacje prawne	7
1.2. Przebieg prac w ramach opracowania Programu	7
2. Streszczenie.....	8
3. Efekty realizacji dotychczasowego programu	13
4. Charakterystyka gminy	14
4.1. Położenie administracyjne	14
4.2. Położenie geograficzne.....	15
4.3. Zagospodarowanie przestrzenne.....	16
4.4. Infrastruktura techniczna.....	17
4.4.1. Transport.....	17
4.4.1.1. Drogi.....	17
4.4.1.2. Ścieżki rowerowe	18
4.4.1.3. Kolej i lotnictwo	19
4.4.2. Infrastruktura zaopatrzenia w ciepło	19
4.4.3. Infrastruktura zaopatrzenia w energię elektryczną.....	20
4.4.4. Infrastruktura zaopatrzenia w gaz.....	20
5. Ocena stanu środowiska	20
5.1. Obszary przyszłej interwencji.....	20
5.1.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	20
5.1.1.1 Klimat.....	20
5.1.1.2 Jakość powietrza	22
5.1.1.3 Analiza SWOT	31
5.1.2. Zagrożenia hałasem	31
5.1.2.1 Analiza SWOT	38
5.1.3 Pola elektromagnetyczne	38
5.1.3.1 Analiza SWOT	41
5.1.4 Gospodarowanie wodami	42
5.1.4.1. Charakterystyka wód zlokalizowanych na terenie gminy	42
5.1.4.2. Jednolite części wód powierzchniowych	43
5.1.4.3. Zagrożenie i ryzyko powodziowe	52
5.1.4.4. Jednolite części wód podziemnych	54
5.1.4.5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.....	55

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

5.1.4.6. Zagrożenia mogące wpłynąć na jakość wód powierzchniowych i podziemnych	56
5.1.4.7. Zagrożenie suszą	57
5.1.4.8 Analiza SWOT	63
5.1.5 Gospodarka wodno-ściekowa	64
5.1.5.1. Infrastruktura wodociągowa	64
5.1.5.2. Infrastruktura kanalizacyjna	65
5.1.5.3 Analiza SWOT	68
5.1.6 Zasoby geologiczne	68
5.1.6.1 Analiza SWOT	73
5.1.7 Gleby	73
5.1.7.1 Analiza SWOT	75
5.1.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	76
5.1.8.1 Analiza SWOT	80
5.1.9 Zasoby przyrodnicze	81
5.1.9.1 Analiza SWOT	90
5.1.10 Zagrożenia poważnymi awariami	90
5.1.10.1 Analiza SWOT	91
5.2 Zagadnienia horyzontalne	92
5.2.1 Adaptacja do zmian klimatu	92
5.2.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska	94
5.2.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	95
5.2.4 Monitoring środowiska	96
6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	97
6.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska	97
6.2 Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem.....	103
6.3 Instrumenty realizacji programu.....	108
7. System realizacji programu ochrony środowiska	109
7.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie	109
7.2 Monitoring programu ochrony środowiska	109
8. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	112
Spis tabel i rysunków	132

Wykaz skrótów

AOT40 – suma różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a wartością $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8:00, a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$

As – Arsen

B(a)P – benzo(a)piren

BZT5 – biochemiczne zapotrzebowanie tlenu

Cd – Kadm

C₆H₆ – Benzen

CO – Tlenek węgla

CO₂ – Dwutlenek węgla

ChZT – chemiczne zapotrzebowanie tlenu

dam³ – Dekametry sześciennie

dB – decybel

Dz. U. – Dziennik Ustaw

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GPZ – Główny Punkt Zasilający

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

Hz - Herz

JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych

JCWPd – Jednolite Części Wód Podziemnych

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

kV - kilowolt

L_{DWN} – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),

L_N – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór dnia w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00),

Mg – Megagram

M.P. – Monitor Polski

mpzp – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Ni – Nikiel

NO₂ – Dwutlenek azotu

NO_x – Tlenki azotu

O₂ – Tlen

O₃ – Ozon

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

OZE – odnawialne źródła energii

Pb – Ołów

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

PEM – Pole elektromagnetyczne

PM – (z ang. Particulate Matter) pył zawieszony

PM10 – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie przekracza 10 mikrometrów

PM2,5 – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie jest większa niż 2,5 mikrometra

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PSH - Państwowa Służba Hydrogeologiczna

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

RLM – równoważna liczba mieszkańców

RWMŚ – Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska

SDRR – średni dobowy ruch roczny

SO₂ – Dwutlenek siarki

SOPO – System Osłony Przeciwosuwiskowej

SPA – Strategiczny Plan Adaptacji

SWOT – metoda analizy, której nazwa została utworzona z pierwszych liter wyrazów: S – strengths (silne strony, atuty), W – weaknesses (słabe strony), O – opportunities (szanse), T – threats (zagrożenia)

u.p.o.ś. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska

UE – Unia Europejska

WE – Wspólnota Europejska

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1. Wstęp

1.1. Regulacje prawne

Programy ochrony środowiska są jednym z narzędzi prowadzenia polityki środowiska. Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.) polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Obowiązek sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy gminy wynika z art. 17 ust 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Niniejszy program ochrony środowiska (dalej Program lub POŚ) został sporządzony z uwzględnieniem „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r. Ministerstwa Środowiska. Zawiera cele i działania, a także środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz monitoring realizacji programu. Zaplanowane działania są niezbędne do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców oraz przyczynią się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

1.2. Przebieg prac w ramach opracowania Programu

Projekt gminnego programu ochrony środowiska podlega zaopiniowaniu przez właściwy zarząd powiatu. Ponadto organ wykonawczy gminy zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska uchwała rada gminy. Z realizacji programu organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport, który przedstawia najpierw radzie gminy, a następnie przekazuje do organu wykonawczego powiatu.

W trakcie prac nad przedmiotowym Programem:

- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego Programu,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji działań w nich ujętych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentach strategicznych oraz innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi Gminy,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Gminy oraz dostępne źródła finansowania,
- określono sposób wdrażania i zasady monitorowania realizacji Programu.

2. Streszczenie

W niniejszym Programie Ochrony Środowiska uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę gminy, uwzględniającą m.in. położenie oraz dostęp do infrastruktury technicznej,
- analizę jakości środowiska na terenie gminy wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym.

Gmina Drawsko jest gminą wiejską zlokalizowaną na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckim i województwa wielkopolskiego. Gminę Drawsko w 2022 r. zamieszkiwało 5 606 osób, a jej powierzchnia wynosiła 16 305 ha¹.

Układ komunikacyjny stanowi szkielet układu przestrzennego obszaru miasta i gminy. Gęstość sieci, stan techniczny i relacje stanowią o możliwościach rozwojowych danego obszaru. Sieć dróg publicznych na terenie gminy Drawsko tworzą:

- droga wojewódzka nr 133 relacja Chelst – Chrzypsko Wielkie,
- droga wojewódzka nr 135 relacji Wieleń – Borzysko-Młyn,
- droga wojewódzka nr 181 relacji Drezdenko-Czarnków,

¹ Bank Danych Lokalnych GUS.

— drogi powiatowe, drogi gminne i wewnętrzne.

Długość dróg gminnych wynosi 65,173 km.

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowania wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Stan jakości powietrza w województwie wielkopolskim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego. Województwo wielkopolskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Drawsko należy do strefy wielkopolskiej.

Roczna ocena jakości powietrza za 2023 r. w strefie wielkopolskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

— pod kątem ochrony zdrowia:

- dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10,
- dla poziomu celu długoterminowego ozonu,

— pod kątem ochrony roślin:

- dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne na terenie strefy wielkopolskiej były dotrzymane. Gmina Drawsko znalazła się w obszarze przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i ochrony roślin.

Monitoring klimatu akustycznego realizowany jest zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., uwzględniającą wymogi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE. Celem podsystemu monitoringu klimatu akustycznego jest gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Działania te prowadzone są zarówno dla terenów objętych obowiązkiem sporządzania map strategicznych, jak i terenów pozostałych, na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu lub innych metod oceny poziomu hałasu. Wyniki pomiarów hałasu w środowisku gromadzone są w systemie informatycznym Inspekcji Ochrony Środowiska, w bazie danych EHAŁAS. Dane obejmują 4 kategorie źródeł hałasu: droga, linie szynowe, lotnisko oraz instalacje i zakłady przemysłowe.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadził na terenie gminy Drawsko pomiarów poziomu hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz nie zostały przekazane do GIOŚ wyniki badań w zakresie hałasu komunikacyjnego wykonanych przez inne podmioty.

Ze względu na natężenie ruchu pojazdów poniżej 3 mln pojazdów rocznie, odcinki dróg wojewódzkich nr: 181, 133, 135 przebiegające przez teren gminy nie zostały objęte obowiązkiem sporządzenia strategicznych map hałasu.

W prowadzonym przez GIOŚ rejestrze danych o stanie akustycznym środowiska znajdują się wyniki pomiarów okresowych hałasu przemysłowego wykonanych przez Zarządzającego w latach: 2019, 2022, 2023 w otoczeniu zakładu produkcyjnego zlokalizowanego w Drawskim Młynie. W żadnym przypadku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku. Rejestr nie obejmuje jednak wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy.

Na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021 wykonanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad można odczytać średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich, które przebiegają przez gminę Drawsko.

Na odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Drawsko nie został przekroczony średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich ogółem.

Na terenie gminy Drawsko prowadzono pomiary promieniowania elektromagnetycznego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2020 r. Punkt pomiarowy PEM zlokalizowano w miejscowości Drawski Młyn. W opomiarowanym punkcie nie została przekroczona norma, która wynosi 7 V/m. Na rok 2024 planowane jest wykonanie pomiarów poziomu PEM w gminie Drawsko, w ramach monitoringu badawczego, w miejscowości Piłka. W trakcie badań monitoringowych PEM do roku 2022 na obszarze całej Wielkopolski nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego poziomu PEM.

Zgodnie z wykazem JCWP obowiązującym w latach 2016-2021 do jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie znajdowały się na obszarze gminy Drawsko należały:

- RW600017188922 – Miała do Dopływu z Pęckowa;
- RW600017188924 – Kamiennik;
- RW600017188926 – Człapia;
- RW600020188929 – Miała od Dopływu z Pęckowa do ujścia;
- RW60002118877 – Noteć od Kanału Romanowskiego do Bukówki;
- RW60002118879 – Noteć od Bukówki do Drawy;
- RW600021188931 – Noteć od Drawy do Rudawy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Od dnia 24 lutego 2023 obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry. Poniżej zostały przedstawione JCWP na terenie gminy Drawsko wg nowego planu:

- RW60001218879 – Noteć od Kanału Romanowskiego do Drawy;
- RW600011188929 – Miała;
- RW600010188924 – Kamiennik;
- RW600012188931 – Noteć od Drawy do Rudawy.

Badania JCWP w ostatnich latach wykazały ogólny zły stan wód powierzchniowych na obszarze gminy Drawsko.

Na terenie gminy nie prowadzono badań wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Najbliżej zlokalizowany punkt pomiarowy znajduje się w gminie Wieleń, w miejscowości Bęglewo (numer JCWPd: 34).

Obszar gminy wyposażony jest w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Stopień zwodociągowania gminy wynosi 96,2%, natomiast stopień skanalizowania 53,6%.

Źródłem ciepła mieszkańców są indywidualne systemy grzewcze, ponieważ na tym terenie nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Dominujące są systemy centralnego ogrzewania (lokalne kotłownie), następnie są to indywidualne piece węglowe².

Na terenie gminy Drawsko funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Drawski Młyn (teren przy oczyszczalni ścieków). Natomiast nie są zlokalizowane żadne składowiska odpadów niebezpiecznych.

W 2022 r. masa odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych w Gminie Drawsko wynosiła 1 460,08 Mg, masa odpadów zebranych w PSZOK – 83,93 Mg, masa odpadów zebranych przez zbierających – 15,77 Mg, natomiast masa odpadów odebranych z nieruchomości niezamieszkałych wyniosła 217,94 Mg, co łącznie daje 1 777,72 Mg odpadów.

Masa niesegregowanych (zmieszanych) odpadów odebranych od mieszkańców na terenie gminy Drawsko wynosiła 983,30 Mg, a z nieruchomości niezamieszkałych 178,30 Mg.

Masa bioodpadów odebranych od mieszkańców na terenie gminy Drawsko wyniosła 175,66 Mg, z nieruchomości niezamieszkałych – 0,00 Mg.

Do składowania na terenie gminy Drawsko przekazano 373,71 Mg odpadów.

² Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Drawsko.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. gminy są zobowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości co najmniej 30% wagowo za każdy rok w latach 2025-2029. Gmina Drawsko w 2022 r. osiągnęła poziom 27,86%.

Zgodnie z art. 3b ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r., gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 25% wagowo – za rok 2022. Gmina Drawsko osiągnęła wymagany poziom, tj. 25,27%.

Na terenie Związku Międzygminnego "PRGOK", odpady o kodzie 20 01 32 (leki inne niż wymienione w 20 01 31) zebrane przez Punkty Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zostały przekazane do termicznego przekształcania w Zakładzie Utylizacji Odpadów Medycznych działającym przy Centrum Onkologii im. prof. F. Łukaszczyka w Bydgoszczy. Na terenie gminy Drawsko zebrano 0,0160 Mg takich odpadów (0,0009%).

Na terenie gminy Drawsko znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Warty i Dolnej Noteci,
- Obszar Natura 2000 Puszcza Notecka,
- 8 pomników przyrody,
- 2 użytki ekologiczne.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. na obszarze gminy Drawsko nie funkcjonują takie zakłady.

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele, kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabeli. Harmonogram planowanych działań obejmuje głównie zadania własne samorządu, ale także zadania jednostek organizacyjnych i podmiotów działających na terenie gminy Drawsko.

Zadania wyznaczone w obszarze interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza skupiają się przede wszystkim na montażu OZE, termomodernizacji obiektów, czy też wymianie systemów grzewczych w budynkach. W ramach obszaru interwencji Zagrożenia hałasem wyznaczono zadanie związane z przebudową nawierzchni dróg. W ramach gospodarowania wodami wyznaczono zadanie: prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych. Działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej polegają m.in. na rozbudowie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W ramach obszaru interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie

powstawaniu odpadów wskazano na zadanie związane z utylizacją azbestu. Zadania związane z nasadzeniami roślinności wpisano w obszar Zasoby przyrodnicze. W ramach Zagrożeń poważnymi awariami skupiono się przede wszystkim na wsparciu jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów. Organ wykonawczy gminy Drawsko odpowiedzialny będzie za sporządzanie i przedstawianie Radzie Gminy raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu działań zdefiniowanych i zaleconych w programie.

3. Efekty realizacji dotychczasowego programu

Dotychczas obowiązującym programem był Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 Rady Gminy Drawsko z dnia 26 września 2018 r. W latach obowiązywania dotychczasowego Programu zrealizowano m.in.:

1. Termomodernizacje budynków gminnych:
 - a. Przebudowa Szkoły Podstawowej w Chełście (termomodernizacja);
 - b. Rozbudowa budynku remizy OSP w Pęcckowie (termomodernizacja);
 - c. Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Drawsku wraz z budową łącznika między budynkami.
2. Wymianę instalacji na kotły zgodne z obowiązującymi normami dla instalacji grzewczych:
 - a. W Gminnym Przedszkolu Publicznym w Drawsku zakupiono i zamontowano dwie pompy do kotła c.o.;
 - b. W Gminnym Przedszkolu Publicznym w Chełście zakupiono i zamontowano pompę do kotła c.o.
 - c. Zakupiono piec c.o. do Urzędu, 150 kW, wykonano czopuch i podłączono wraz z instalacją centralnego ogrzewania;
 - d. Wymiana pieca centralnego ogrzewania i komina w przedszkolu w Piłce;
 - e. Przebudowa Szkoły Podstawowej w Chełście (wymiana kotła c.o. na kocioł 5 klasy);
 - f. Wymiana pieca centralnego ogrzewania w Szkole Podstawowej w Drawskim Młynie.
3. Wymianę oświetlenia wewnętrznego:
 - a. Wymiana lamp w kotłowni w Przedszkolu w Drawsku.
4. Rozbudowę oświetlenia ulicznego:
 - a. Uzupełnienie oświetlenia ulicznego w Drawsku;
 - b. Wykonanie oświetlenia ulicznego na ul. Sosnowej w Drawskim Młynie;
 - c. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Pęcckowie;
 - d. Uzupełnienie oświetlenia ulicznego w Piłce;

- e. Wykonanie oświetlenia ulicznego w kierunku Piłki Las i Kwiejc Nowych;
 - f. Wykonanie oświetlenia na Wybudowaniu w Drawskim Młynie;
 - g. Wykonanie oświetlenia ulicznego w Piłce;
 - h. Wykonanie oświetlenia ulicznego w Kawczynie;
 - i. Wykonanie oświetlenia ulicznego na ul. Noteckiej i Akacjowej w Drawskim Młynie;
 - j. Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Marylinie;
 - k. Wykonanie oświetlenia ulicznego w Moczydłach.
5. Współpraca z Województwem Wielkopolskim w zakresie inwestycji drogowych – modernizacja ciągów wojewódzkich na terenie Gminy:
- a. Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Województwa Wielkopolskiego na dofinansowanie przebudowy drogi wojewódzkiej nr 181 Drezenko – Czarnków polegającej na budowie ścieżki rowerowej na odcinku Kawczyn – Chełst;
 - b. Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Województwa Wielkopolskiego na nabycie własności wydzielonych części działek lub zapłatę odszkodowań dla właścicieli nieruchomości za przejęcie ich nieruchomości na ścieżkę rowerową pomiędzy miejscowościami Drawsko i Drawski Młyn.
6. Współpraca z Powiatem w zakresie inwestycji drogowych – modernizacja dróg powiatowych na terenie Gminy Drawsko:
- a. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1336 P na odcinku Drawski Młyn-Pęckowo-Piłka oraz drogi nr 1323P na odcinku Drawsko-Pęckowo – przebudowa istniejącej ścieżki rowerowej.
7. Remont, przebudowa dróg gminnych;
8. Bieżące utrzymanie dróg gminnych (w tym profilowanie i utwardzanie dróg gruntowych, remonty dróg, montaż i napraw znaków);
9. Systematyczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy.

4. Charakterystyka gminy

4.1. Położenie administracyjne

Gmina Drawsko jest gminą wiejską zlokalizowaną na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckim i województwa wielkopolskiego. W Gminie Drawsko jest 12 sołectw: Drawsko, Drawski Młyn, Pęckowo, Piłka, Pełcza, Kwiejce, Kawczyn, Kamiennik, Chełst, Moczydła, Kwiejce Nowe oraz Marylin. Gminę Drawsko w 2022 r. zamieszkiwało 5 606 osób, a jej

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

powierzchnia wynosiła 16 305 ha³. Gmina Drawsko znajduje się ok. 65 km od Gorzowa Wielkopolskiego oraz ok. 100 km od Poznania.

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Drawsko na tle powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/> (dostęp: 16.04.2024 r.)

4.2. Położenie geograficzne

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski terytorium gminy Drawsko położone jest na obszarze mezoregionu Kotlina Gorzowska. Tak zróżnicowany krajobraz niesie ze sobą różnorodne wyzwania i zagrożenia dla środowiska naturalnego.

Tabela 1. Położenie gminy Drawsko wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

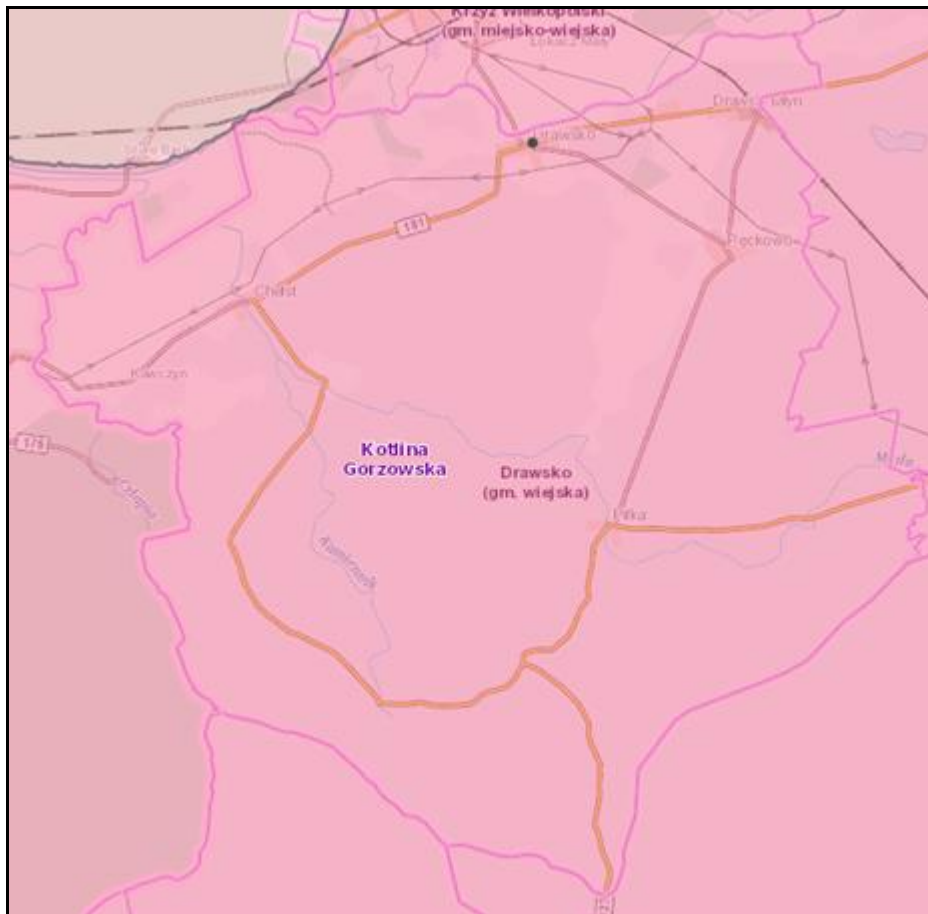
Wyszczególnienie	Gmina Drawsko
Megaregion	Pozaaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski
Podprowincja	Pojezierza Południowobałtyckie
Makroregion	Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka
Mezoregion	Kotlina Gorzowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/> (dostęp: 03.04.2024 r.)

³ Bank Danych Lokalnych GUS.

Położenie gminy Drawsko wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Drawsko

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/> (dostęp: 16.04.2024 r.)

4.3. Zagospodarowanie przestrzenne

W ogólnej powierzchni gminy Drawsko lasy zajmują powierzchnię ok. 62%, natomiast użytki rolne (grunty orne, sady, łąki, pastwiska, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami i rowami) zajmują łącznie ok. 29% powierzchni całkowitej gminy⁴.

⁴ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

4.4. Infrastruktura techniczna

4.4.1. Transport

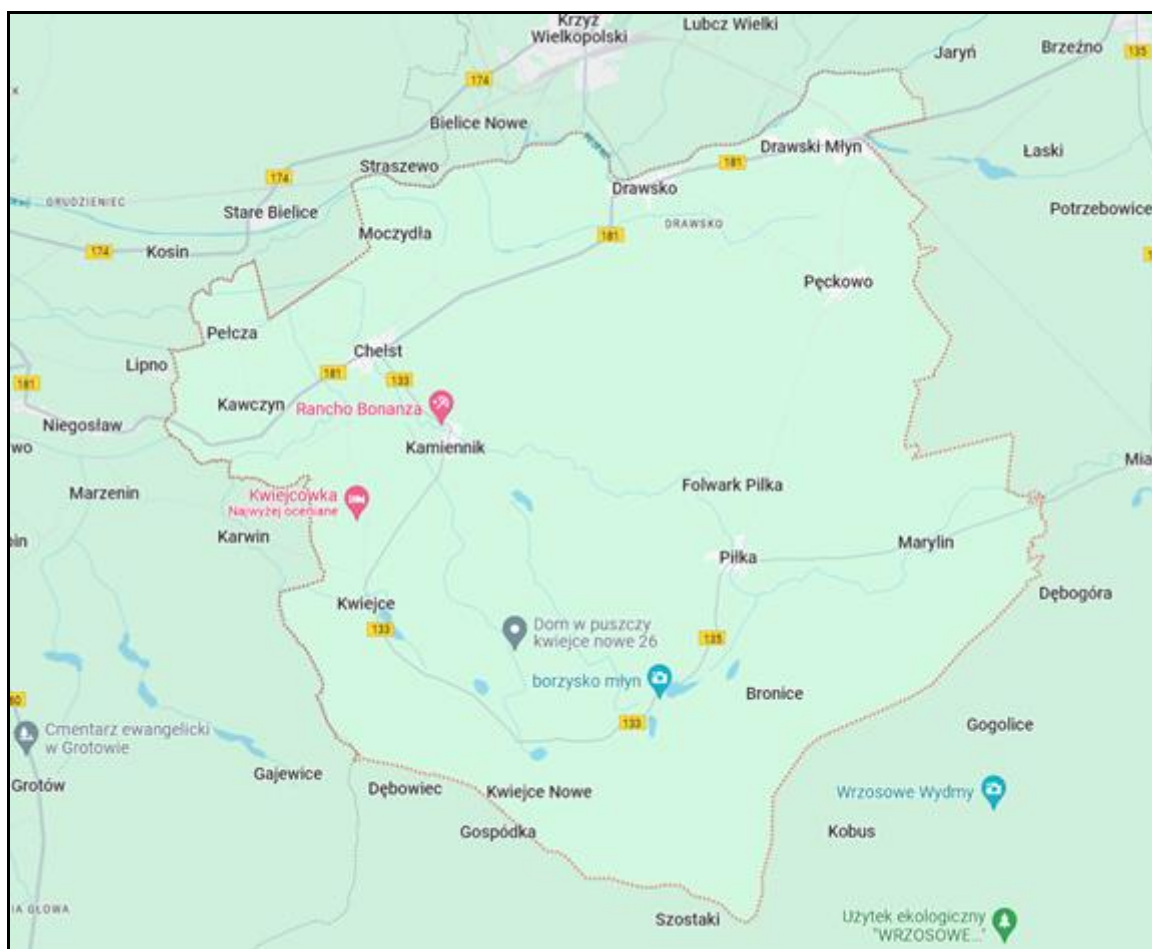
4.4.1.1. Drogi

Układ komunikacyjny stanowi szkielet układu przestrzennego obszaru miasta i gminy. Gęstość sieci, stan techniczny i relacje stanowią o możliwościach rozwojowych danego obszaru. Sieć dróg publicznych na terenie gminy Drawsko tworzą:

- droga wojewódzka nr 133 relacja Chełst – Chrzypsko Wielkie,
- droga wojewódzka nr 135 relacji Wieleń – Borzysko-Młyn,
- droga wojewódzka nr 181 relacji Drezdenko-Czarnków,
- drogi powiatowe, drogi gminne i wewnętrzne.

Długość dróg gminnych wynosi 65,173 km.

Rysunek 3. Schemat sieci drogowej na terenie gminy Drawsko

Źródło: <https://www.google.pl/maps/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

W kontekście ochrony środowiska istotne jest zrównoważone zarządzanie ruchem drogowym i infrastrukturą transportową, aby ograniczyć negatywne skutki, takie jak zanieczyszczenie

powietrza i hałas. Trasy międzymiastowe i międzywojewódzkie mogą być głównymi osiami przewozowymi, co może prowadzić do konieczności rozbudowy i modernizacji. Ważne jest, aby te projekty były zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, uwzględniając wpływ na środowisko i korzyści dla społeczności lokalnej. Konieczne jest rozwijanie strategii transportu publicznego oraz promowanie alternatywnych środków transportu, takich jak rower czy transport zbiorowy, aby zmniejszyć presję na środowisko. Szczególną uwagę należy poświęcić ochronie obszarów przyrodniczo cennych, takich jak obszary zielone, lasy czy obszary wodne, które mogą być zagrożone przez rozbudowę infrastruktury drogowej. Konieczne jest zapewnienie odpowiednich rozwiązań kompensacyjnych oraz środków ochrony przyrody, aby zachować ich integralność i funkcje ekologiczne. Efektywne zarządzanie infrastrukturą drogową w gminie Drawsko wymaga kompleksowego podejścia, które uwzględnia ochronę środowiska naturalnego oraz potrzeby społeczności lokalnej i gospodarczej.

4.4.1.2. Ścieżki rowerowe

Szlaki rowerowe na terenie gminy Drawsko:

1. Szlak czerwony zwany „Po obu stronach Noteci” prowadzi przez: Łokacz Mały – Krzyż Wlkp. – Drawsko – Pęckowo – Piłka – Miały – Wieleń – Mniszki – Wizany – Huta Szklana – Krzyż Wlkp. Łączna długość trasy 57 km. Swoim zasięgiem obejmuje trzy gminy: Krzyż, Wieleń i Drawsko.
2. Szlak żółty prowadzi przez: Drawsko – Chelst – Kamiennik – Kwiejce – Kwiejce Nowe – Borzysko Młyn – Piłka – Pęckowo – Drawski Młyn – Drawsko. Łączna długość trasy to 49 km. Trasa tego szlaku najwierniej oddaje charakter gminy, kierując się w najbardziej charakterystyczne dla niej części. Prowadzi przez część północną Gminy Drawsko – tą bardziej zurbanizowaną, a także południową – charakteryzującą się bogactwem przyrody.
3. Szlak czarny prowadzi przez: Drawsko (Abisynia) – Leśnictwo Kaczeniec – Borzysko Młyn. Łączna długość 9 km. Przebiega przez lasy Puszczy Noteckiej.
4. Szlak rowerowy – niebieski (34 km) przez: Drawsko – Kamiennik – Kwiejce – Piłka – Drawsko.
5. Szlak rowerowy – czerwony (24 km) przez: Drawsko – Pęckowo – Marylin – Piłka – Drawsko⁵.

Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy Drawsko wynosiła w 2022 r. – 21,2 km⁶.

Występowanie rozbudowanej sieci szlaków rowerowych wskazuje na rosnące znaczenie transportu rowerowego w obszarze. Inwestycje w rozwój infrastruktury rowerowej mogą

⁵ <https://gminadrawsko.pl/informacje/szlaki-turystyczne> (dostęp: 17.04.2024 r.)

⁶ Bank Danych Lokalnych GUS.

przyczynić się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza poprzez promowanie transportu niskoemisyjnego. Rozwój infrastruktury rowerowej w Gminie Drawsko stanowi ważny krok w kierunku zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska naturalnego. Istniejąca sieć szlaków rowerowych wspiera i promuje ekologiczne formy transportu i aktywne spędzanie czasu wolnego.

4.4.1.3. Kolej i lotnictwo

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa Poznań Główny – Szczecin Główny (351)⁷.

Na terenie gminy Drawsko znajduje się stacja kolejowa w miejscowości Drawski Młyn.

W odległości 3 km od Gminy Drawsko znajduje się dworzec kolejowy Krzyż Wielkopolski, z którego można dostać się do takich miejscowości jak: Piła, Bydgoszcz, Gorzów Wielkopolski, Poznań, Szczecin, a także Warszawa i Berlin⁸.

Dzięki dostępności stacji kolejowej w Drawskim Młynie oraz dworca w Krzyżu Wielkopolskim mieszkańcy mają alternatywę dla samochodów. Promowanie korzystania z kolei może zmniejszyć ilość samochodów na drogach i zredukować emisję zanieczyszczeń.

Na terenie gminy Drawsko nie są zlokalizowane lotniska, ani lądowiska. Najbliższym, oddalonym od gminy Drawsko o ok. 95 km lotniskiem jest Port Lotniczy Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego.

Brak lotnisk w bezpośrednim sąsiedztwie gminy jest korzystny dla jakości powietrza i redukcji hałasu, co przyczynia się do lepszego stanu środowiska dla mieszkańców.

4.4.2. Infrastruktura zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy Drawsko nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Źródłem ciepła mieszkańców są indywidualne systemy grzewcze. Dominujące są systemy centralnego ogrzewania (lokalne kotłownie), następnie są to indywidualne piece węglowe⁹.

Kotły opalane węglem mogą przyczyniać się do emisji szkodliwych substancji, takich jak dwutlenek siarki, tlenki azotu czy cząstki stałe, co może negatywnie wpływać na jakość powietrza oraz zdrowie mieszkańców. Spalanie paliw kopalnych w indywidualnych kotłowniach przyczynia się do emisji CO₂, który jest głównym gazem odpowiedzialnym za zmiany klimatyczne i globalne ocieplenie.

⁷ <https://www.bazakolejowa.pl/index.php?dzial=stacje&id=33&okno=start> (dostęp: 17.04.2024 r.)

⁸ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

⁹ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Drawsko.

Istnieje zatem możliwość zachęcania mieszkańców do instalowania bardziej ekologicznych rozwiązań grzewczych, takich jak kotły na biomasę, pompy ciepła, czy kolektory słoneczne. Promowanie efektywności energetycznej oraz świadomości ekologicznej może skutecznie zmniejszyć zużycie energii i emisję zanieczyszczeń. Programy edukacyjne i kampanie informacyjne mogą zachęcać mieszkańców do stosowania bardziej ekologicznych praktyk grzewczych.

4.4.3. Infrastruktura zaopatrzenia w energię elektryczną

Systemem elektroenergetycznym na terenie gminy Drawsko zarządza ENEA Operator Sp. z o.o. Gmina należy do Wałeckiej Grupy Zakupowej, która jest odpowiedzialna za przetargi na dostawę energii elektrycznej do budynków publicznych zlokalizowanych na terenie gminy¹⁰.

Przez teren gminy Drawsko przebiegają linie wysokiego napięcia, dla których istnieje strefa ograniczonego użytkowania:

- linia 110 kV Drawski Młyn – Drezdenko,
- linia 110 kV Drawski Młyn – Dobiegniew,
- linia 110 kV Drawski Młyn – Wronki¹¹.

Głównym Punktem Zasilającym zlokalizowanym na terenie gminy Drawsko jest GPZ Drawski Młyn, z którego energia elektryczna jest dostarczana liniami średnich napięć 15 kV¹².

4.4.4. Infrastruktura zaopatrzenia w gaz

Przez teren gminy nie przebiega sieć gazowa i nie jest planowana jest budowa¹³.

5. Ocena stanu środowiska

5.1. Obszary przyszłej interwencji

5.1.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1.1 Klimat

Gmina Drawsko, zgodnie z regionalizacją klimatyczną wg. W. Okołowicza i D. Martyn, znajduje się obrębie zaliczanym do nadwiślańskiej dzielnicy klimatycznej. Klimat tego obszaru kształtowany jest przez słabe wpływy Morza Bałtyckiego. Średnioroczna temperatura na tym

¹⁰ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

¹¹ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

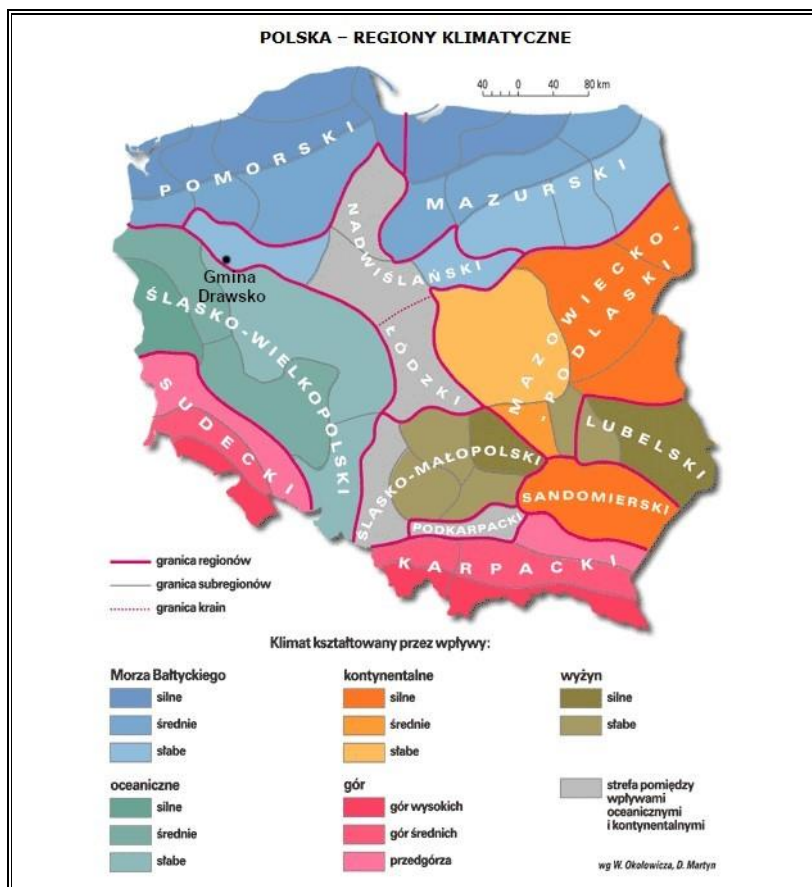
¹² Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

¹³ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

terenie wynosi ok. 9-10°C. Roczna suma opadów waha się w granicach 550-600 mm¹⁴. Okres wegetacyjny, tj. liczba dni ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C wynosi 230-235 dni¹⁵. W rozkładzie rocznym dominują wiatry z kierunków zachodnich¹⁶.

Rysunek 4. Regiony klimatyczne Polski według W. Okołowicza i D. Martyn

Źródło: <http://www.wiking.edu.pl> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Obecność podmokłej Pradoliny ma znaczący wpływ na lokalny mikroklimat. W miesiącach letnich powietrze w dolinie jest bardziej wilgotne i chłodniejsze. Jesienią częściej pojawiają się dni z mgłą. Kompleksy leśne na terenie gminy Drawsko korzystnie wpływają na warunki klimatyczno-sanitarne. Obecność lasów powoduje zmniejszającą się dzienną i miesięczną różnicę temperatur. Ponadto chronią przed silnymi wiatrami, które w okolicach Pradoliny mogą być bardzo gwałtowne. Ukierunkowanie równoleżnikowe doliny rzeki Noteci oraz dominujące

¹⁴ <https://klimat.imgw.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

¹⁵ <https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D1HSjTFmV> (dostęp: 17.04.2024 r.)

¹⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko przyjęte uchwałą nr XX/138/2000 z dnia 26 kwietnia 2000 roku

wiatry zachodnie zapewniają dobre przewietrzenie terenu położonego w okolicach Chelst, Drawsko i Drawski Młyn¹⁷.

5.1.1.2 Jakość powietrza

Proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze jest bardzo skomplikowany i nie zawsze w sposób właściwy można określić strefy skażenia. Jest jednak pewne, że jakość powietrza w jednym rejonie jest ściśle uzależniona od zanieczyszczeń na innych obszarach. Zanieczyszczenia bowiem, w określonych warunkach transportowane są na dalekie odległości, wpływając bezpośrednio na stan jakości powietrza na tych terenach (duży udział w ogólnym tle zanieczyszczeń).

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza pochodzenia antropogenicznego są:

- energetyka (kopalnie, szyby wiertnicze, paliwa kopalne),
- przemysł (przemysł ciężki, metalurgiczny, farmaceutyczny),
- komunikacja (transport lądowy i wodny),
- działalność komunalno-bytowa (paleniska domowe, kotłownie lokalne, gospodarstwa rolne, gromadzenie i utylizacja odpadów)¹⁸.

Jednym z największych źródeł zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest tzw. „niska emisja”, czyli emisja pochodząca ze źródeł o wysokości nieprzekraczającej czterdziestu metrów wysokości. Zjawisko to jest obserwowalne na terenach zwartej zabudowy, charakteryzującej się brakiem możliwości przewietrzania. Elementem składowym „niskiej emisji” są zanieczyszczenia emitowane podczas ogrzewania budynków mieszkalnych. W budownictwie jednorodzinnym, pomimo dużego zainteresowania ekologicznymi paliwami, wciąż wykorzystuje się głównie nieekologiczne paliwa stałe (węgiel, miał węglowy, koks). Zjawisko „niskiej emisji” nasila się szczególnie w okresie grzewczym, co może powodować wyraźne okresowe pogorszenie stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Ta sytuacja jest szczególnie uciążliwa także dla mieszkańców terenów o słabych warunkach przewietrzania.

Rzeczywista emisja zanieczyszczeń z jednego źródła może się różnić w zależności od:

- spalania węgla o różnej kaloryczności,
- opalania mieszkań drewnem,
- spalanie w domowych piecach części odpadów (szczególnie tworzyw sztucznych).

¹⁷ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

¹⁸ Kraszewski D., Grzesińska D.; *Jesteś tym, czym oddychasz*, Kompendium wiedzy na temat niskiej emisji.

Kolejnym źródłem zanieczyszczeń powietrza na opisywanym terenie są środki komunikacyjne. Największe zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów zdiagnozowano przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Główną przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim ich zły stan techniczny, nieodpowiednia eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu, a także zbyt mała przepustowość dróg lokalnych.

Sieć dróg w obszarze gminy Drawsko, chociaż kluczowa dla komunikacji i rozwoju, może przyczyniać się do zanieczyszczeń powietrza poprzez emisję gazów i pyłów z pojazdów silnikowych. Intensywny ruch na drogach wojewódzkich i lokalnych może generować duże ilości dwutlenku węgla, tlenków azotu, cząstek stałych oraz innych substancji szkodliwych dla zdrowia i środowiska.

W przypadku ogrzewania, stosowanie tradycyjnych kotłów węglowych w lokalnych kotłowniach może być kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza. Spalanie paliw kopalnych powoduje uwalnianie się do atmosfery substancji takich jak siarka, azot oraz pyły zawieszone, co negatywnie wpływa na jakość powietrza i zdrowie mieszkańców.

Stan jakości powietrza w województwie wielkopolskim jest co roku oceniany na podstawie pomiarów prowadzonych na stacjach automatycznych i manualnych oraz wyników modelowania matematycznego. Województwo wielkopolskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Drawsko należy do strefy wielkopolskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- dwutlenek azotu (NO_2),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C_6H_6),
- ozon troposferyczny (O_3),
- pył zawieszony PM_{10} , oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył $\text{PM}_{2,5}$.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy - oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny							Kryterium – poziom docelowy						Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Faza I	Faza II														
Strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2023

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy		
		Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego	
		SO ₂		NO _x				
Strefa wielkopolska	PL3003	A		A		A	D2	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2023

Roczna ocena jakości powietrza za 2023 r. w strefie wielkopolskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- pod kątem ochrony zdrowia:
 - dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu,
- pod kątem ochrony roślin:
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne na terenie strefy wielkopolskiej były dotrzymane. Gmina Drawsko znalazła się w obszarze przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i ochrony roślin.

Spalanie złej jakości paliw powoduje wysoką emisję do powietrza substancji mających negatywny wpływ na zdrowie ludzi, a także na stan środowiska naturalnego. Dlatego na obszarze województwa wprowadzono uchwałę antysmogową. Uchwała antysmogowa województwa wielkopolskiego określa instalacje, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy. Uchwałę stosuje się do instalacji, w których następuje spalanie paliw w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2024 poz. 266 t.j.).

Na terenie gminy realizowany jest program Czyste Powietrze, z którego jest możliwość otrzymania wsparcia na docieplenie ścian, dachu, wymianę okien i drzwi, zainstalowanie wentylacji z odzyskiem ciepła oraz wymianę starego pieca na paliwo stałe na nowe, efektywne źródło ciepła, które zużywa mniej energii, a przy tym emituje mniej zanieczyszczeń do powietrza. W Urzędzie Gminy zlokalizowany jest także punkt konsultacyjno-informacyjny programu Czyste Powietrze, gdzie można uzyskać wsparcie w przygotowaniu i złożeniu wniosku do programu¹⁹.

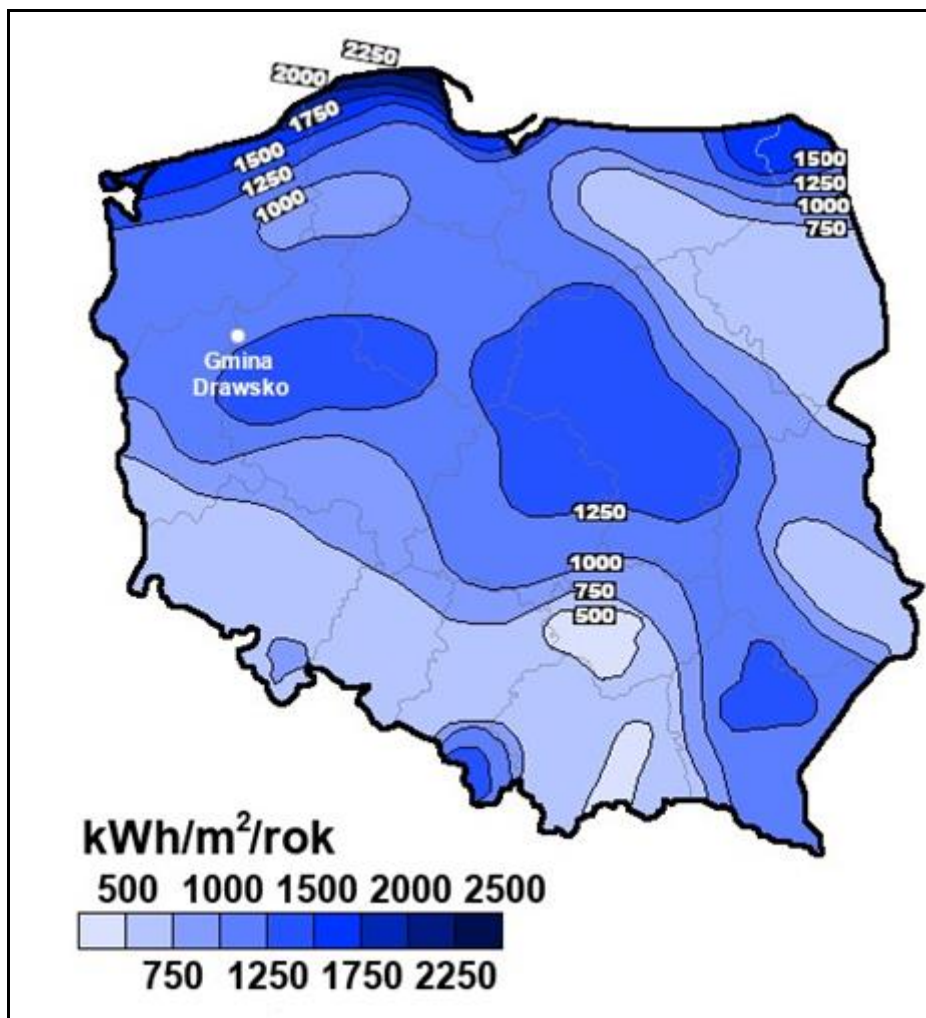
Odnawialne źródła energii

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, a w efekcie poprawa jakości powietrza może nastąpić także poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Odnawialnymi źródłami energii są odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Efektywność pracy instalacji wykorzystujących energię odnawialną uzależniona jest jednak od potencjału wykorzystania poszczególnych źródeł i uwarunkowań obszaru, na którym zostaną zlokalizowane.

¹⁹ <https://gminadrawsko.pl/informacje/czyste-powietrze> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Gmina Drawsko charakteryzuje się położeniem w strefie umiarkowanych wiatrów dla rozwoju energetyki wiatrowej. Poniższa mapa energii wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wskazuje, iż energia wiatru na obszarze gminy wynosi ok. 1 000-1 250 kWh/m²/rok.

Rysunek 5. Położenie gminy Drawsko na mapie energii wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa

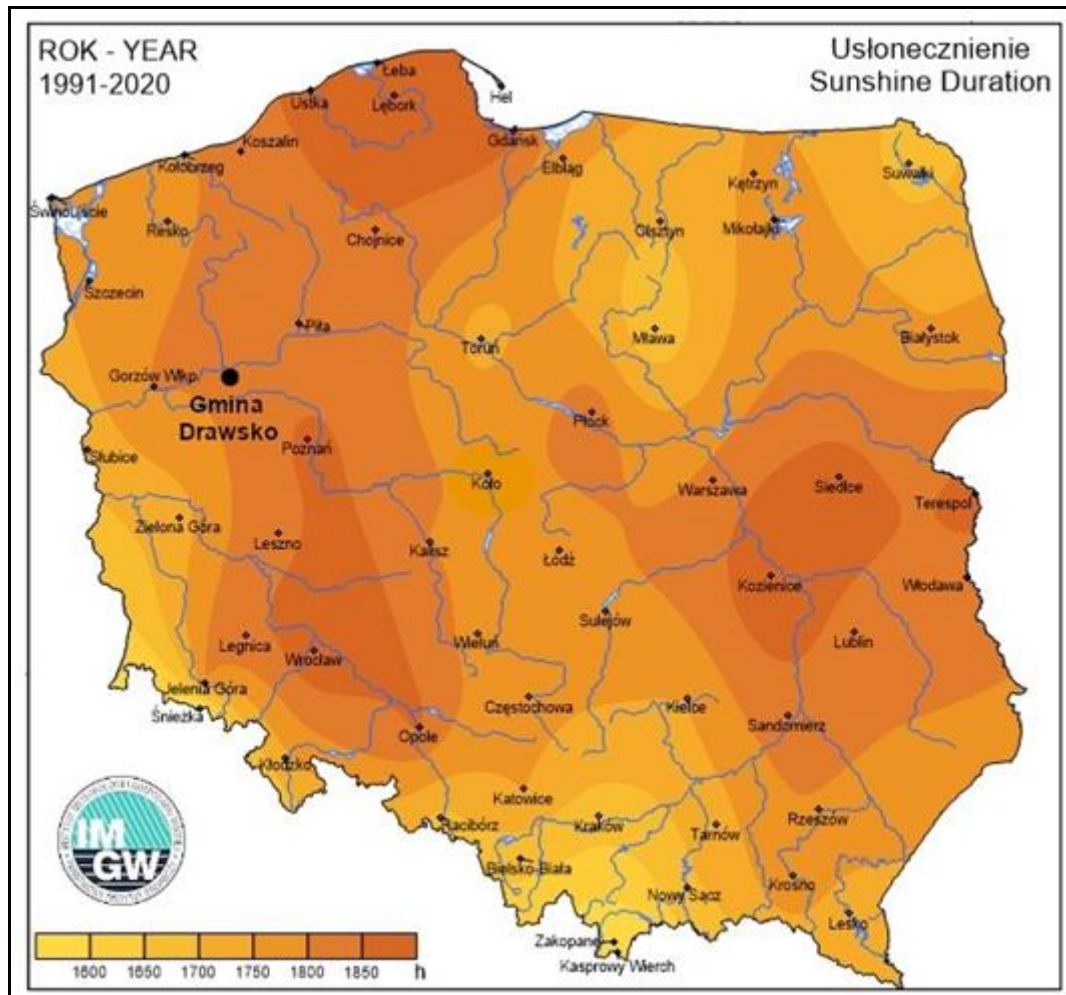
Na terenie gminy Drawsko zlokalizowane są 2 turbiny wiatrowe²⁰.

Położenie gminy jest korzystne pod kątem rozwoju instalacji wykorzystujących energię słoneczną. Usłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi na obszarze gminy około 1 800 – 1 850 godzin i należy do wysokich w warunkach polskich. Oznacza to, że występuje tu potencjał do wykorzystania energii słonecznej na cele c.o. i c.w.u.

²⁰ Urząd Gminy Drawsko.

Położenie gminy Drawsko na mapie usłonecznienia na terenie Polski przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 6. Położenie gminy Drawsko na mapie usłonecznienia na terenie Polski

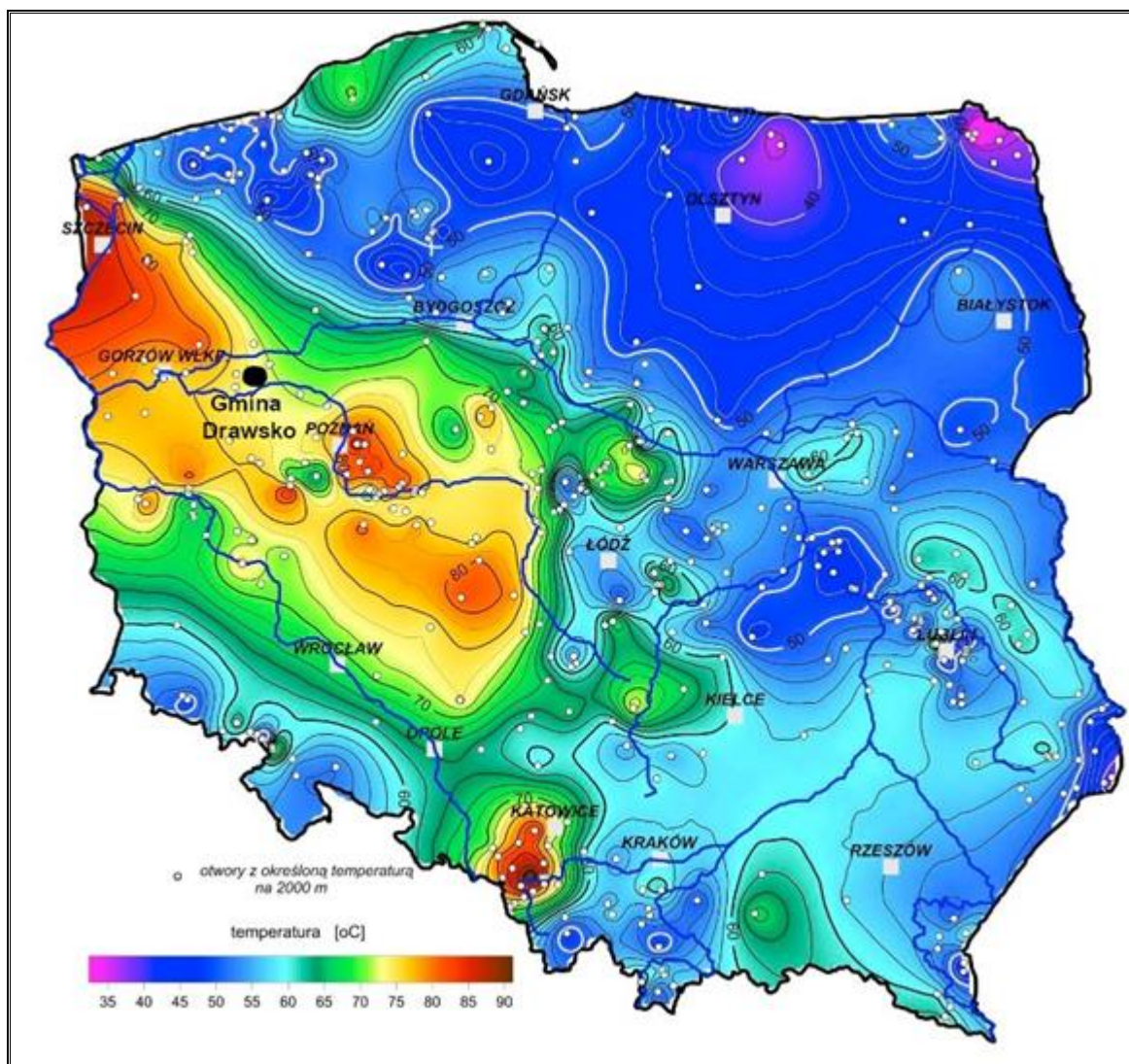
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, <http://klimat.pogodynka.pl>

Na terenie gminy Drawsko zlokalizowanych jest 4 elektrownie fotowoltaiczne²¹.

Temperatura wód geotermalnych zlokalizowanych na terytorium gminy Drawsko na głębokości 2000 m p.p.t. wynosi około 75°C. Uznaje się, że wydobycie wód geotermalnych jest opłacalne, gdy do głębokości 2 km temperatura osiąga 65°C. Należy jednak uwzględnić jeszcze inne czynniki determinujące opłacalność wydobycia – mineralizację, głębokość zalegania złoża czy wydajność eksploatacyjną.

²¹ Urząd Gminy Drawsko.

Rysunek 7. Położenie gminy Drawsko na mapie temperatury na głębokości 2 000 m p.p.t.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Mieszkańcy Gminy Drawsko korzystają z płytkiej geotermii w postaci pomp ciepła.

Do energii odnawialnej, poza wspomnianą energią wiatru, energią promieniowania słonecznego i energią geotermalną, zalicza się energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Teren gminy Drawsko charakteryzuje się niskim potencjałem energetycznym cieków wodnych do lokalizacji instalacji wykorzystujących energię wody. Biomasa (np. w formie brykietu czy pelletu) może być wykorzystywana przez indywidualnych właścicieli nieruchomości na cele grzewcze. Staje się również możliwością dla tych, którzy posiadają grunty, gdzie ze względu na niską jakość gleb, nie opłaca się uprawiać roślin, ale można je wykorzystać pod uprawy roślin energetycznych, z których powstaje biomasa. Z kolei źródłem biogazu najczęściej są pozostałości z produkcji rolnej lub z oczyszczalni ścieków. Nie są one jednak wykorzystywane do produkcji biomasy ani biogazu na terenie gminy.

Poprawa jakości powietrza jest możliwa poprzez następujące działania:

- ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych,
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii,
- wykonywanie termomodernizacji budynków,
- wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych zmierzających do eliminacji lub ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery,
- wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia.

5.1.1.3 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 4. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
— wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,— uczestnictwo Gminy w Programie Czyste Powietrze oraz zlokalizowany na jej terenie punkt konsultacyjno-informacyjny.	— przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem ochrony zdrowia oraz pod kątem ochrony roślin,— korzystanie z nieekologicznych paliw stałych do ogrzewania budynków.
Szanse	Zagrożenia
— edukacja ekologiczna mieszkańców,— rozwój nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii,— realizacja założeń programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej.	— rosnące koszty inwestycji OZE,— wzrost cen nośników energii wykorzystywanych na cele grzewcze,— wzrost natężenia ruchu na szlakach komunikacyjnych,— zmiany klimatu.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.2. Zagrożenia hałasem

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównym źródłem emisji hałasu w gminie Drawsko są szlaki komunikacyjne:

- droga wojewódzka nr 133 relacja Chełst – Chrzypsko Wielkie,
- droga wojewódzka nr 135 relacji Wielen – Borzysko-Młyn,
- droga wojewódzka nr 181 relacji Drezdenko – Czarnków.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Hałas stanowi zagrożenie dla zdrowia i ma wpływ na jakość życia mieszkańców, a także oddziałuje negatywnie na zwierzęta. Długotrwała ekspozycja na hałas może m.in. powodować znaczne zaburzenia snu, chorobę niedokrwienną serca, spadek koncentracji, czy rozdrażnienie.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale). Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężania hałasu jest także monitoring.

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu. Oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się obowiązkowo co 5 lat dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- głównych dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 milionów pojazdów w ciągu roku tj. ok. 8 200 poj./dobę,
- głównych linii kolejowych, po których rocznie przejeżdża ponad 30 000 pociągów,
- głównych portów lotniczych, na których odbywa się powyżej 50 000 operacji rocznie.

Standardy dotyczące klimatu akustycznego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112 t.j.). W rozporządzeniu zawarte są dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych rodzajów źródeł (dróg i linii kolejowych, linii elektroenergetycznych, startów, przelotów i lądowań statków powietrznych oraz pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu), w odniesieniu do rodzaju terenów wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Rysunek 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ³⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Rysunek 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowska b) Tereny szpitali, domów opieki społecznej c) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ¹⁾	55	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ¹⁾ c) Tereny mieszkaniowo-usługowe d) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	60	50	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Rysunek 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	65	55	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Rysunek 11. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez straty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długotrwały średni poziom dźwięku A w dB			
		Starty, lądowania i przeloty statków powietrznych		Linie elektroenergetyczne	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowska b) Tereny szpitali, domów opieki społecznej c) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	55	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe c) Tereny mieszkaniowo-usługowe d) Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ¹⁾	60	50	50	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Monitoring klimatu akustycznego realizowany jest zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., uwzględniającą wymogi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE. Celem podsystemu monitoringu klimatu akustycznego jest gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Działania te prowadzone są zarówno dla terenów objętych obowiązkiem sporządzania map strategicznych, jak i terenów pozostałych, na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu lub innych metod oceny poziomu hałasu. Wyniki pomiarów hałasu w środowisku gromadzone są w systemie informatycznym Inspekcji Ochrony Środowiska, w bazie danych EHAŁAS. Dane obejmują 4 kategorie źródeł hałasu: droga, linie szynowe, lotnisko oraz instalacje i zakłady przemysłowe.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska nie prowadził na terenie gminy Drawsko pomiarów poziomu hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz nie zostały przekazane do GIOŚ wyniki badań w zakresie hałasu komunikacyjnego wykonanych przez inne podmioty.

Ze względu na natężenie ruchu pojazdów poniżej 3 mln pojazdów rocznie, odcinki dróg wojewódzkich nr: 181, 133, 135 przebiegające przez teren gminy nie zostały objęte obowiązkiem sporządzenia strategicznych map hałasu.

W prowadzonym przez GIOŚ rejestrze danych o stanie akustycznym środowiska, znajdują się wyniki pomiarów okresowych hałasu przemysłowego wykonanych przez Zarządzającego w latach: 2019, 2022, 2023 w otoczeniu zakładu produkcyjnego zlokalizowanego w Drawskim Młynie. W żadnym przypadku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku. Rejestr nie obejmuje jednak wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy.

Na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021 wykonanego przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad można odczytać średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich, które przebiegają przez gminę Drawsko.

Charakterystykę wykonanych pomiarów odcinków dróg wojewódzkich, które przebiegają przez teren gminy Drawsko, przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Średni dobowy ruch roczny na odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Drawsko

Numer drogi	Nazwa odcinka	SDRR poj. silnik. ogółem
133	CHEŁST /DW181/ - BORZYSKO MŁYN /DW135/	540
135	WIELEŃ /UL. CZARNKOWSKA (DW181)/ - BORZYSKO MŁYN /DW133/	882
181	TUCZĘPY /GR. WOJ./ - CHEŁST /DW133/	2 127
	CHEŁST /DW133/ - WIELEŃ /GR. MIASTA/	3 505

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021> (dostęp: 05.04.2024 r.)

Średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich ogółem wynosił 4 231 poj./dobę. Na odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Drawsko nie został przekroczony średni dobowy ruch roczny na drogach wojewódzkich ogółem.

Na podstawie występujących źródeł hałasu można stwierdzić, iż na terenie gminy Drawsko stan klimatu akustycznego jest zadowalający. Wynika to z braku przekroczeń dopuszczalnych

wartości poziomu hałasu w środowisku, jeśli chodzi o hałas przemysłowy oraz z braku przekroczenia średniego dobowego ruchu rocznego na drogach wojewódzkich ogółem.

W ramach ochrony przed hałasem należy oddzielić obszary mieszkalne od ruchliwych dróg. Ważne jest promowanie używania transportu publicznego i rowerów jako alternatywnych środków transportu oraz wsparcie w postaci infrastruktury dla tych środków, np. ścieżki rowerowe. Prace modernizacyjne dróg mogą pomóc w zmniejszeniu hałasu generowanego przez ruch samochodowy.

5.1.2.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zagrożenie hałasem.

Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
— brak przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, jeśli chodzi o hałas przemysłowy, — brak przekroczeń średniego dobowego ruchu rocznego na drogach wojewódzkich ogółem na wszystkich odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Drawsko.	— brak prowadzonych badań hałasu komunikacyjnego.
Szanse	Zagrożenia
— uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ograniczania uciążliwości powodowanych przez hałas, — remonty nawierzchni dróg publicznych, — stosowanie rozwiązań technicznych lub technologicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu, — budowa ścieżek rowerowych.	— wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach, — rosnące koszty inwestycji drogowych.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.3 Pola elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa Prawo ochrony środowiska, w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie gminy Drawsko, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Systemem elektroenergetycznym na terenie gminy Drawsko zarządza ENEA Operator Sp. z o.o. Gmina należy do Wałeckiej Grupy Zakupowej, która jest odpowiedzialna za przetargi na dostawcę energii elektrycznej do budynków publicznych zlokalizowanych na terenie gminy²².

Przez teren gminy Drawsko przebiegają linie wysokiego napięcia, dla których istnieje strefa ograniczonego użytkowania:

- linia 110 kV Drawski Młyn – Drezdenko,
- linia 110 kV Drawski Młyn – Dobiegniew,

²² Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

— linia 110 kV Drawski Młyn – Wronki²³.

Głównym Punktem Zasilającym zlokalizowanym na terenie gminy Drawsko jest GPZ Drawski Młyn, z którego energia elektryczna jest dostarczana liniami średnich napięć 15 kV²⁴.

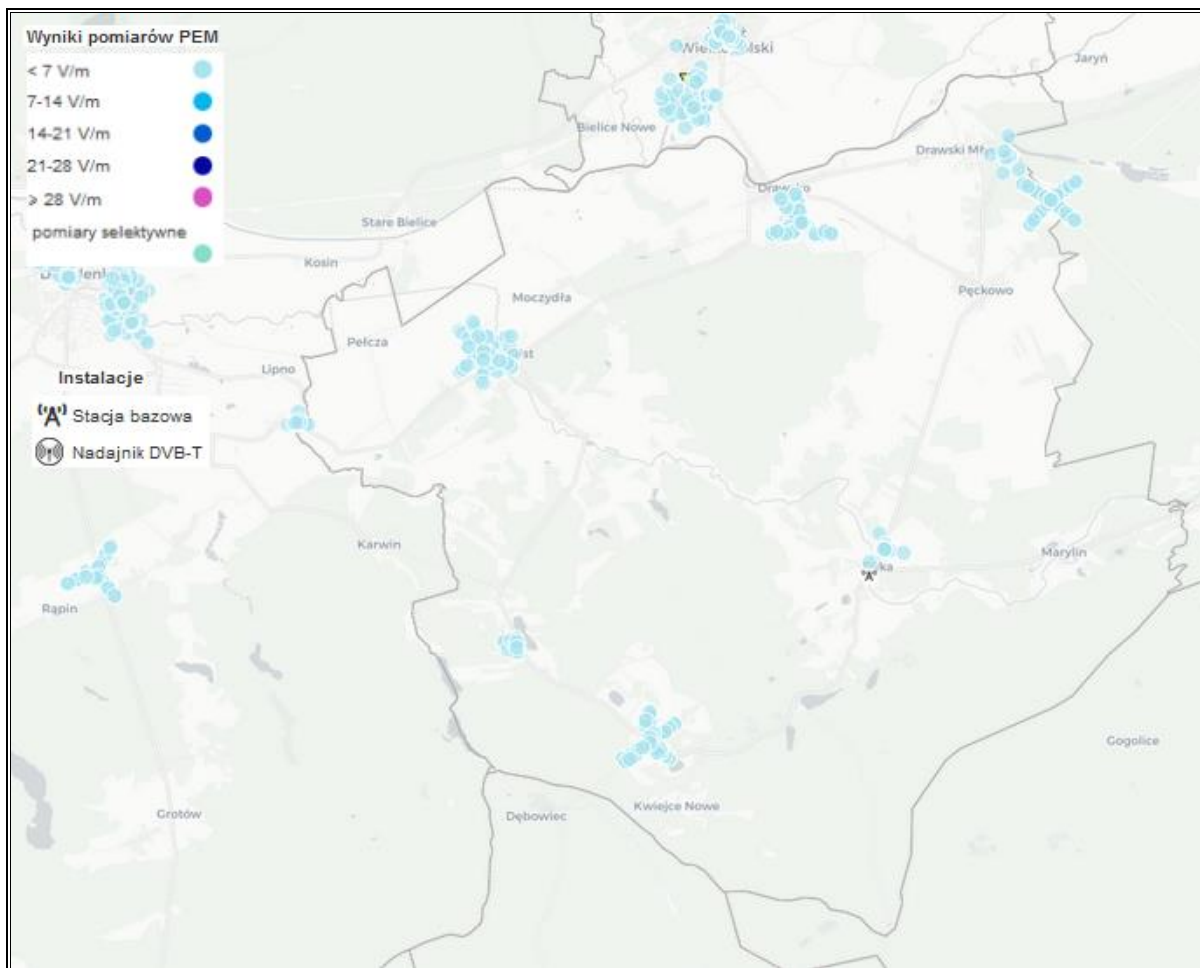
Na terenie gminy Drawsko prowadzono pomiary promieniowania elektromagnetycznego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2020 r. Punkt pomiarowy PEM zlokalizowano w miejscowości Drawski Młyn (współrzędne geograficzne: 16,092333; 52,860556). W opomiarowanym punkcie poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wyniósł 0,59 V/m, tj. nie została przekroczona norma, która wynosi 7 V/m. Na rok 2024 planowane jest wykonanie pomiarów poziomu PEM w gminie Drawsko, w ramach monitoringu badawczego, w miejscowości Piłka. W trakcie badań monitoringowych PEM do roku 2022 na obszarze całej Wielkopolski nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego poziomu PEM.

W lipcu 2021 r. Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy uruchomił, ogólnodostępny, bezpłatny System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne – SI2PEM. Dzięki niemu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscu na terenie całego kraju. System ten oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

²³ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

²⁴ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

Rysunek 12. Lokalizacja stacji bazowych oraz wyników pomiarów PEM na terenie gminy Drawsko

Źródło: <https://si2pem.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Istniejące urządzenia na terenie gminy Drawsko nie stanowią większego zagrożenia. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy jednak uwzględniać następujące działania: wprowadzać zakazy lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych, a także ograniczać lokalizowanie stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.

5.1.3.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.

Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
— brak urządzeń powodujących większe zagrożenie w zakresie emisji szkodliwych fal elektromagnetycznych, — brak przekroczenia wartości dopuszczalnej pól elektromagnetycznych w środowisku.	— występowanie na terenie gminy linii wysokiego napięcia.
Szanse	Zagrożenia
— wprowadzenie systemu monitoringu środowiska - okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, — modernizacja napowietrznej sieci energetycznej.	— rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet) i urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne, — niska świadomość społeczna dotyczące pól elektromagnetycznych.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.4 Gospodarowanie wodami

5.1.4.1. Charakterystyka wód zlokalizowanych na terenie gminy

Gmina Drawsko pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Noteci.

Główną rzeką w sieci hydrograficznej Gminy Drawsko jest Miałą, często określana jako Miałka. Przepływa ona przez środkową część gminy, a jej zlewnia zajmuje prawie całą jej powierzchnię. Rudawa jest drugim większym dopływem Noteci na tym terenie, płynąc głównie wzdłuż zachodniej granicy gminy przez obszary leśne. Rzeką Noteć przepływa wzdłuż północnej granicy gminy na odcinku od Moczydeł do Drawskiego Młyna. Odgrywa ona kluczową rolę w kształtowaniu stosunków wodnych w północnej części. W gminie Drawsko jest 13 jezior o powierzchni ponad 1 ha, głównie małe, nieprzekraczające 10 ha, z wyjątkiem jeziora Piast i Długie, które mają odpowiednio 15 ha. W północnej części znajduje się jedno jezioro, Moczydło, które sąsiaduje z dużym torfowiskiem oraz zbiornik wodny na rzece Miałą w Kamienniku (jezioro Kamiennik). Największe zarastanie brzegów obserwuje się przy jeziorach Rakówko i Długie. Średnia głębokość większości jezior wynosi mniej niż 5 m. Jeziora Piast w miejscowości Kwiejce, Moczydło w Marylinie²⁵.

²⁵ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

5.1.4.2. Jednolite części wód powierzchniowych

Zgodnie z wykazem JCWP obowiązującym w latach 2016-2021 do jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie znajdowały się na obszarze gminy Drawsko należały:

- RW600017188922 – Miała do Dopływu z Pęckowa;
- RW600017188924 – Kamiennik;
- RW600017188926 – Człapia;
- RW600020188929 – Miała od Dopływu z Pęckowa do ujścia;
- RW60002118877 – Noteć od Kanału Romanowskiego do Bukówki;
- RW60002118879 – Noteć od Bukówki do Drawy;
- RW600021188931 – Noteć od Drawy do Rudawy.

Od dnia 24 lutego 2023 obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry. Poniżej zostały przedstawione JCWP na terenie gminy Drawsko wg nowego planu:

- RW60001218879 – Noteć od Kanału Romanowskiego do Drawy;
- RW600011188929 – Miała;
- RW600010188924 – Kamiennik;
- RW600012188931 – Noteć od Drawy do Rudawy.

W poprzednim cyklu gospodarowania wodami, tj. w latach 2016–2021 badaniami monitoringowymi objęto następujące jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), przepływające przez teren gminy Drawsko:

- Człapia – badania prowadzone były przez RWMŚ w Zielonej Górze w roku 2018 oraz w latach 2020–2021, w punkcie reprezentatywnym Człapia – m. Lipno (gmina Drezdenko, powiat strzelecko-drezdenecki, województwo lubuskie),
- Kamiennik – badania prowadzono w roku 2019 i 2021 w punkcie reprezentatywnym Kamiennik – Kamiennik (gmina Drawsko, powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- Miała do Dopływu z Pęckowa – badania prowadzono w roku 2016 oraz w latach 2018–2021 w punkcie reprezentatywnym Miała – Marylin (gmina Drawsko, powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- Miała od Dopływu z Pęckowa do ujścia – badania prowadzone były przez RWMŚ w Zielonej Górze w latach 2016–2020, w punkcie reprezentatywnym Miała – m. Drezdenko (miasto Drezdenko, powiat strzelecko-drezdenecki, województwo lubuskie),
- Noteć od Kanału Romanowskiego do Bukówki – badania prowadzono w latach 2016–2021 w punkcie reprezentatywnym Noteć – Drawski Młyn (gmina Drawsko, powiat czarnkowsko-trzcianecki),

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

- Noteć od Bukówki do Drawy – badania prowadzono w latach 2016–2021 w punkcie reprezentatywnym Noteć – poniżej Drawska (gmina Drawsko, powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- Noteć od Drawy do Rudawy – badania prowadzone były przez RWMS w Zielonej Górze w latach 2016–2021 w punkcie reprezentatywnym Noteć – m. Drezdenko (miasto Drezdenko, powiat strzelecko-drezdenecki, województwo lubuskie).

Ocena stanu JCWP badanych w latach 2016-2021 uwzględnia tzw. zasadę dziedziczenia, co oznacza, że do jej wykonania posłużyły najnowsze wyniki badań spośród uzyskanych w latach 2016-2021.

Wyniki oceny stanu JCWP na podstawie badań monitoringowych wykonanych w latach 2016-2021:

- Człapia – stan ekologiczny sklasyfikowano jako umiarkowany, ze względu na klasę elementu biologicznego – makrofitów. Spośród elementów fizykochemicznych przekroczenia wartości granicznych II klasy stwierdzono dla odczynu. Stan chemiczny sklasyfikowano poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości odnotowane dla difenylesterów bromowanych i heptachloru – oznaczonych w bocie. Stan wód oceniono jako zły.
- Kamiennik – stan ekologiczny sklasyfikowano jako zły ze względu na klasę elementu biologicznego – ichtiofauny. Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej dobrego, ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości odnotowane dla benzo(a)pirenu. Stan wód oceniono jako zły.
- Miała do Dopływu z Pęckowa – potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako zły, ze względu na klasę elementu biologicznego – ichtiofauny; elementy hydromorfologiczne sklasyfikowano w I klasie. Spośród elementów fizykochemicznych przekroczenia wartości granicznych II klasy stwierdzono dla wskaźników takich jak: BZT5 i azot Kjeldahla. Stan chemiczny sklasyfikowano poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości odnotowane dla difenylesterów bromowanych (oznaczanych w bocie) oraz benzo(a)pirenu. Stan wód oceniono jako zły.
- Miała od Dopływu z Pęckowa do ujścia – potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako słaby, ze względu na klasę elementu biologicznego – ichtiofauny. Elementy hydromorfologiczne sklasyfikowano w I klasie. Spośród elementów fizykochemicznych przekroczenia wartości granicznych II klasy stwierdzono dla wskaźników takich jak: ChZT-Cr i fosfor fosforanowy (V). Stan chemiczny sklasyfikowano poniżej stanu dobrego, ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości odnotowane dla difenylesterów bromowanych, rtęci i jej związków oraz heptachloru – oznaczonych w bocie. Stan wód oceniono jako zły.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

- Noteć od Kanału Romanowskiego do Bukówki – potencjał ekologiczny sklasyfikowano słaby, o czym zdecydowała klasyfikacja elementów biologicznych: ichtiofauna (IV klasa). Elementy hydromorfologiczne sklasyfikowano w II klasie. Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej dobrego, ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości odnotowane dla difenylesterów bromowanych – oznaczonych w biocie oraz benzo(a)pirenu. Stan wód oceniono jako zły.
- Noteć od Bukówki do Drawy – potencjał ekologiczny sklasyfikowano słaby, o czym zdecydowała klasyfikacja elementów biologicznych: ichtiofauna (IV klasa). Elementy hydromorfologiczne sklasyfikowano w III klasie. Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej dobrego, ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości odnotowane dla benzo(a)pirenu. Stan wód oceniono jako zły.
- Noteć od Drawy do Rudawy – potencjał ekologiczny sklasyfikowano umiarkowany, o czym zdecydowała klasyfikacja elementów biologicznych: fitoplankton (III klasa). Elementy hydromorfologiczne sklasyfikowano w I klasie. Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej dobrego, ze względu na przekroczenie środowiskowych norm jakości odnotowane dla difenylesterów bromowanych, rtęci i jej związków oraz heptachloru – oznaczonych w biocie. Stan wód oceniono jako zły.

W obecnym cyklu gospodarowania wodami, obejmującym lata 2022-2027, nastąpiły zmiany w wykazie JCWP.

W latach 2022–2023 badaniami monitoringowymi objęto następujące jednolite części wód powierzchniowych, przepływające przez teren gminy Drawsko:

- Kamiennik – badania prowadzono w latach 2022-2023 w punkcie reprezentatywnym Kamiennik – Kamiennik (gmina Drawsko, powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- Miała – badania prowadzone były przez RWMŚ w Zielonej Górze w latach 2022-2023, w punkcie reprezentatywnym Miała – m. Drezdenko (miasto Drezdenko, powiat strzelecko-drezdenecki, województwo lubuskie),
- Noteć od Kanału Romanowskiego do Drawy – badania prowadzono w latach 2022-2023 w punkcie reprezentatywnym Noteć – poniżej Drawska (gmina Drawsko, powiat czarnkowsko-trzcianecki),
- Noteć od Drawy do Rudawy – badania prowadzone były przez RWMŚ w Zielonej Górze w latach 2022-2023 w punkcie reprezentatywnym Noteć – m. Trzebicz (gmina Drezdenko, powiat strzelecko-drezdenecki, województwo lubuskie).

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Dla JCWP badanych w roku 2022 nie wykonano oceny stanu wód. Wyniki klasyfikacji poszczególnych grup elementów badanych w 2022 r.:

- Kamiennik – stwierdzono przekroczenia norm stanu dobrego dla elementów fizykochemicznych i chemicznych, nie stwierdzono przekroczeń dla elementów biologicznych,
- Miała – nie stwierdzono przekroczeń dla elementów chemicznych,
- Noteć od Kanału Romanowskiego do Drawy – stwierdzono przekroczenia norm stanu dobrego dla elementów biologicznych (III klasa) i chemicznych, nie stwierdzono przekroczeń dla elementów fizykochemicznych,
- Noteć od Drawy do Rudawy – stwierdzono przekroczenia dla elementów chemicznych.

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki badań dotyczące zlewni obowiązujących w latach 2016-2021.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 8. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Drawsko w latach 2016-2021

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Miała do Dopływu z Pęcowa	RW600017188922	MD, MO, MD/MO	5 (2019)	1 (2019)	>2 (2019)	2 (2016)	5 Zły potencjał ekologiczny (2019)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Kamiennik	RW600017188924	MD, MO, MD/MO	5 (2019)	1 (2019)	2 (2019)	2 (2019)	5 Zły stan ekologiczny (2019)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Człapia	RW600017188926	MD, MO, MD/MO	3 (2021)	1 (2018)	>2 (2021)	2 (2018)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Miała od Dopływu z Pęcłowa do ujścia	RW600020188929	MD, MO, MD/MO	4 (2020)	1 (2017)	>2 (2020)	2 (2017)	4 Słaby potencjał ekologiczny (2020)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2020)	Zły stan wód (2020)
Noteć od Kanału Romanowskiego do Bukówki	RW60002118877	MD, MO, MD/MO	4 (2019)	2 (2019)	2 (2019)	2 (2019)	4 Słaby potencjał ekologiczny (2019)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Noteć od Bukówki do Drawy	RW60002118879	MD, MO, MD/MO	4 (2019)	3 (2019)	2 (2019)	1 (2019)	4 Słaby potencjał ekologiczny (2019)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Noteć od Drawy do Rudawy	RW600021183931	MD, MO, MD/MO	3 (2020)	1 (2017)	2 (2020)	2 (2017)	3 Umiarkowany potencjał ekologiczny (2020)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2020)	Zły stan wód (2020)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 9. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Drawsko za rok 2023

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
		Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Noteć od Kanału Romanowskiego do Drawy	RW60001218879	-	-	1 (2023)	-	-	-	-
Miała	RW600011188929	4 (2023)	2 (2023)	2 (2023)	1 (2023)	-	-	-
Kamiennik	RW600010188924	-	-	1 (2023)	-	-	-	-

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
		Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Noteć od Drawy do Rudawy	RW600012188931	3 (2023)	5 (2023)	1 (2023)	2 (2023)	-	-	-

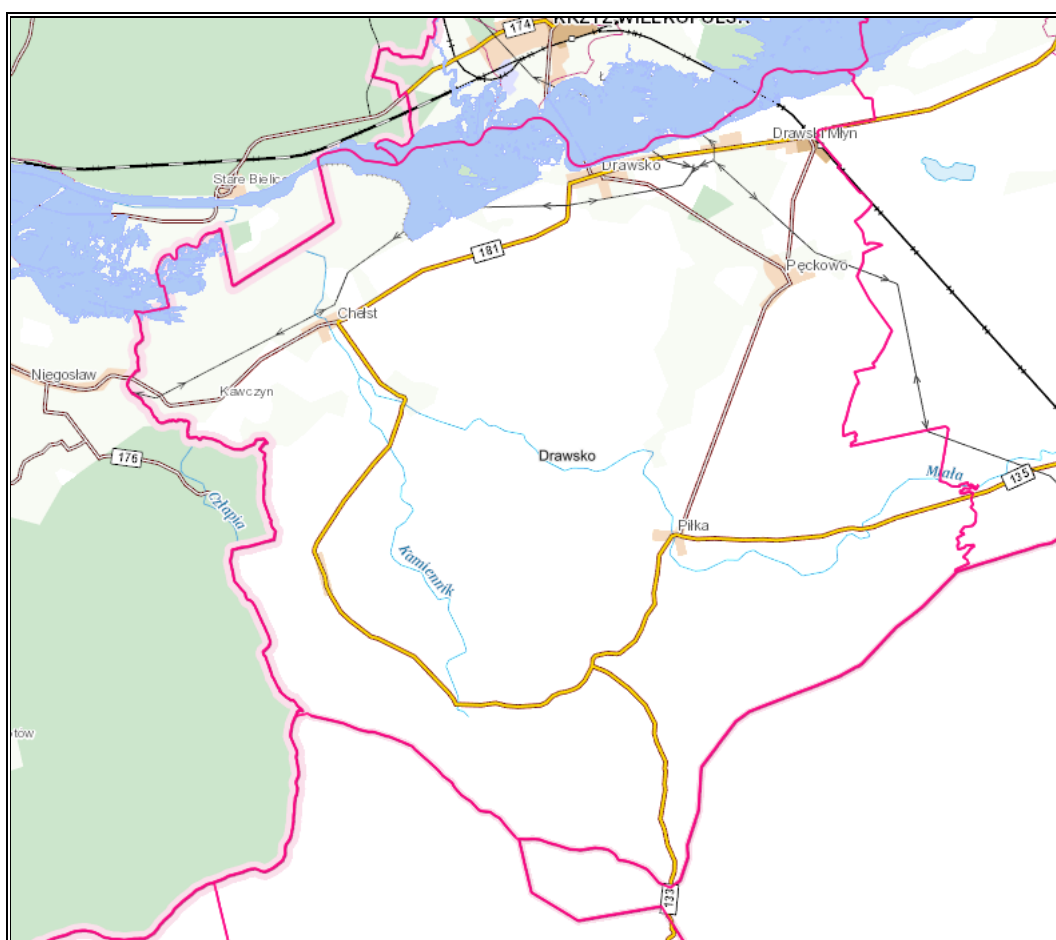
Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

W związku ze złym stanem wód na terenie gminy Drawsko konieczne jest skoordynowanie działań w celu poprawy jakości wód powierzchniowych. Planowanie gospodarki wodnej oraz monitorowanie stanu środowiska powinny być priorytetem, aby zapewnić zrównoważoną ochronę ekosystemów wodnych.

5.1.4.3. Zagrożenie i ryzyko powodziowe

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza możliwość wystąpienia tam zjawiska powodzi²⁶. Na terenie gminy Drawsko w jej północnej części występuje zagrożenie powodziowe. Opisaną sytuację przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 13. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie gminy Drawsko

Legenda:

 - teren zagrożenia powodziowego

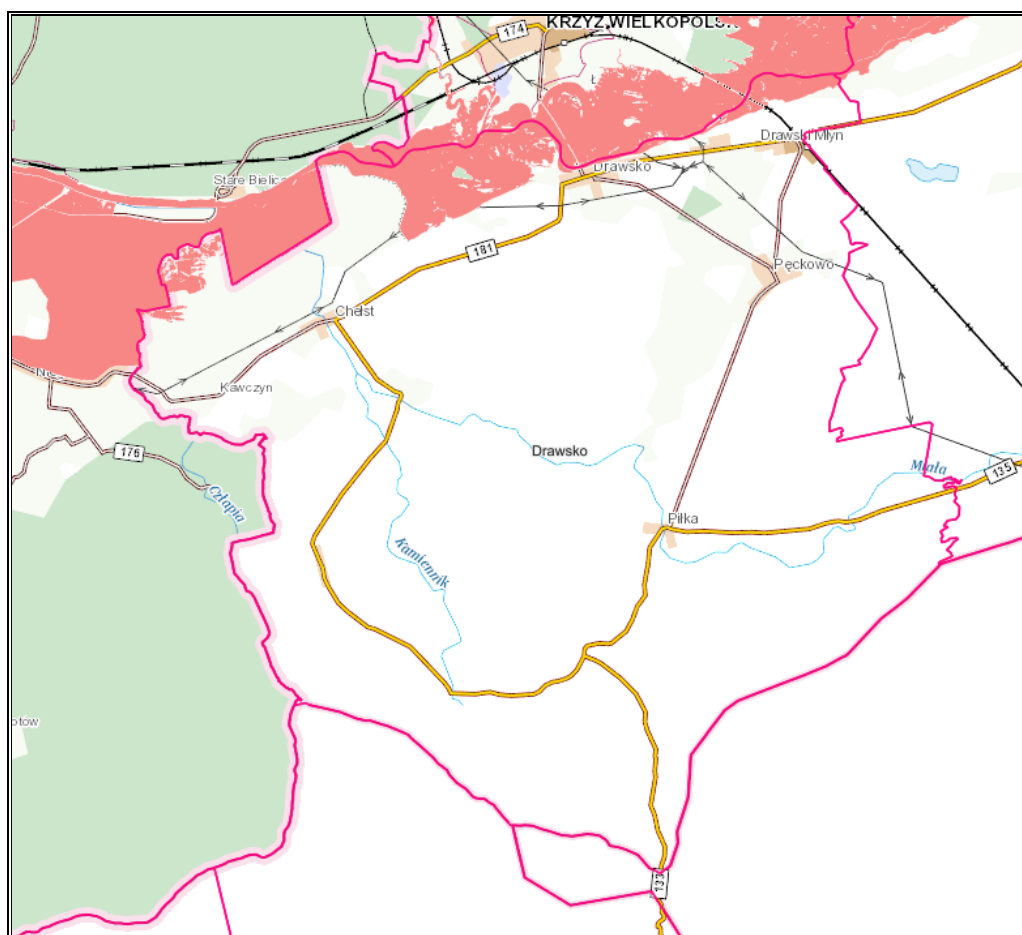
Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

²⁶ https://powodz.gov.pl/pl/o_mapach (dostęp: 17.04.2024 r.)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Ryzyko powodzi oznacza kombinację prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi i prawdopodobieństwa wystąpienia związanych z powodzią potencjalnych negatywnych konsekwencji dla życia i zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej. Na terenie gminy Drawsko występuje ryzyko powodziowe, którego lokalizację wskazano na poniższej mapie.

Rysunek 14. Mapa ryzyka powodziowego w obrębie gminy Drawsko

Legenda:

 - teren ryzyka powodziowego

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

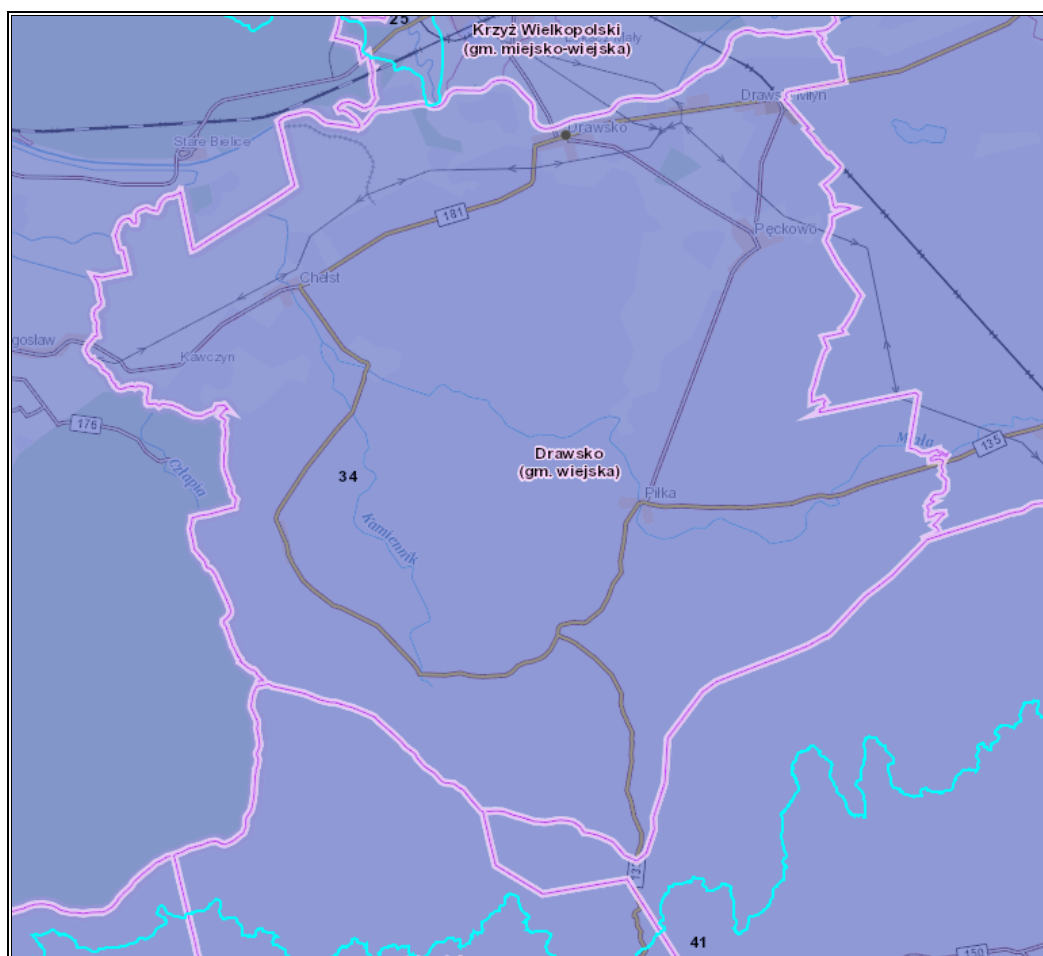
Powodzie mogą prowadzić do wzmożonego zanieczyszczenia wód, ponieważ woda może przenosić różnego rodzaju substancje chemiczne, odpady, czy też inne zanieczyszczenia z obszarów zalanych. To może negatywnie wpływać na jakość wód gruntowych i powierzchniowych oraz prowadzić do utraty różnorodności biologicznej. Ponadto mogą przyczynić się do erozji gleby, zmniejszenia zdolności do utrzymania roślinności. Erozja gleby może prowadzić do transportu substancji odżywczych do wód, co prowadzi do zakwitów sinic i innych problemów ekosystemowych. Powodzie mogą powodować także utratę siedlisk, co

wpływa na faunę i florę danego obszaru. Zwierzęta i rośliny dostosowane do konkretnych warunków mogą mieć trudności w przetrwaniu w przypadku nagłych zmian spowodowanych powodzią. Zniszczenia infrastruktury, takiej jak drogi, mosty, budynki spowodowane powodzią z kolei generują dodatkowe odpady i wymagać to może intensywnych prac remontowych, co jest obciążeniem dla środowiska. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem powodziowym i odpowiednia prewencja są kluczowe dla ochrony środowiska. Działania te obejmują budowę i utrzymanie infrastruktury przeciwpowodziowej, monitorowanie stanu środowiska, edukację społeczności lokalnych w zakresie postępowania w przypadku powodzi oraz rozwijanie strategii dostosowawczych, które pomagają ekosystemom przystosować się do zmieniających się warunków.

5.1.4.4. Jednolite części wód podziemnych

Według podziału Polski na 174 JCWPd, teren gminy Drawsko leży na obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 34 (PLGW600034), co przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 15. JCWPd na obszarze gminy Drawsko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Na terenie gminy nie prowadzono badań wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Najbliżej zlokalizowany punkt pomiarowy znajduje się w gminie Wieleń, w miejscowości Bęglewo (numer JCWPd: 34, numer punktu pomiarowego wg MONBADA – 224).

5.1.4.5. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główny zbiornik wód podziemnych (GZWP) to zespół przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym, którego granice są określone parametrami hydrogeologicznymi lub warunkami hydrodynamicznymi oraz warunkami formowania się zasobów wód podziemnych, wydzielony ze względu na jego szczególne znaczenie dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia w wodę, spełniający określone kryteria ilościowe i jakościowe: wydajność potencjalnego otworu studziennego powyżej 70 m³/h, wydajność ujęcia powyżej 10 000 m³/d, wodoprzewodność warstwy wodonośnej wyższa niż 10 m²/h, woda nadająca się do zaopatrzenia ludności w stanie surowym lub po jej ewentualnym prostym uzdatnieniu przy pomocy stosowanych obecnie i uzasadnionych ekonomicznie technologii. W obszarach deficytowych w wodę kryteria ilościowe przyjęte dla GZWP mogą być niższe, lecz wyróżniające zbiornik o znaczeniu praktycznym na tle ogólnie mniej korzystnych warunków hydrogeologicznych.

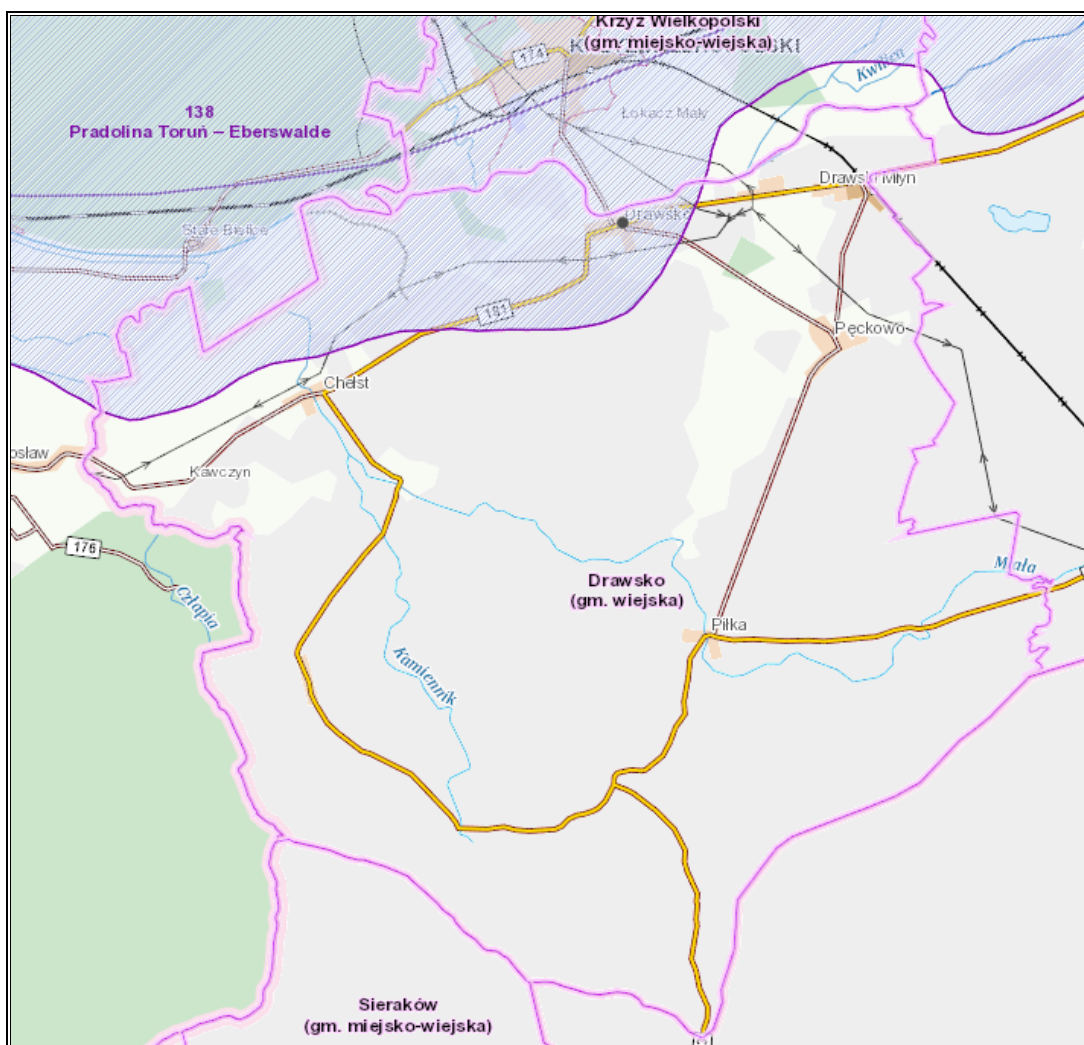
Na terenie gminy Drawsko zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 138, tj. Pradolina Toruń – Eberswalde. Powierzchnia zbiornika wynosi 1 862,8 km², natomiast proponowany obszar ochronny 1 201,9 km². Leży on w obrębie RZGW Poznań oraz RZGW Gdańsk. Charakterystykę zbiornika przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Charakterystyka GZWP 138 Pradolina Toruń - Eberswalde

Typ zbiornika	Porowy
Stratygrafia	Czwartorzęd
Klasa jakości wody	Na przeważającym obszarze II, III, lokalnie IV, V
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m³/d]	192 720
Podatność zbiornika na antropopresję	Bardzo podatny, podatny

Źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

Rysunek 16. GZWP na terenie gminy Drawsko

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

5.1.4.6. Zagrożenia mogące wpłynąć na jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodowane jest głównie przez bezpośrednią lub pośrednią działalność człowieka, np. rolnictwo, działalność gospodarcza, poziom urbanizacji terenu.

Do możliwych zagrożeń mogących wpłynąć na zasoby i jakość wód na terenie gminy należy zaliczyć m.in.: spływ powierzchniowy zanieczyszczeń, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz ryzyko niewłaściwego wykonywania zabiegów agrotechnicznych. W przypadku nadmiernego, długotrwałego spływu składników biogennych do wód, dochodzi do ich przeżyźnienia. Proces ten, zwany eutrofizacją prowadzi do szeregu konsekwencji tj. zakwity (gwałtowny rozwój makrofitów i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice), zakwaszenie wód, pogłębienie strefy beztlenowej, spadek

przezroczystości wody, wymieranie ichtiofauny, a także znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód. W efekcie, zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek zarastania. Eutrofizacja stanowi poważne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na ryzyko nadużywania nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niedostateczna sanitacja obszarów gminy. W takiej sytuacji, mieszkańcy obszarów nieskanalizowanych korzystają ze zbiorników bezodpływowych (szamb), opróżnianych przez wyspecjalizowane firmy. Korzystanie z nieuszczelnego szamba grozi skażeniem bakteriologicznym gleby oraz wody wokół posesji, a zanieczyszczenia chemiczne są wchłaniane przez rośliny, w tym warzywa i zboża. Szkodliwe związki chemiczne rozprzestrzeniają się także na większe odległości, skażając wody podziemne.

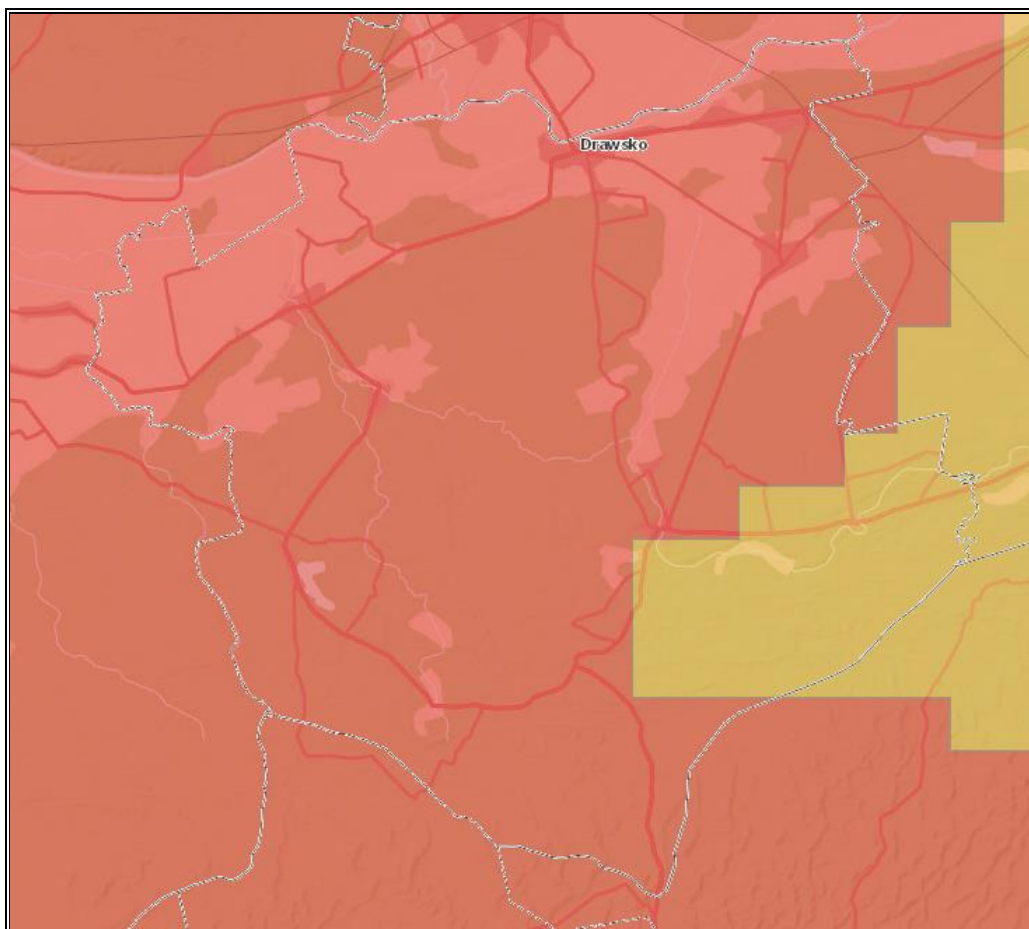
5.1.4.7. Zagrożenie suszą

Suszę na danym terenie opisać można według podziału na:

- suszę atmosferyczną,
- suszę rolniczą na terenach rolnych i leśnych,
- suszę hydrologiczną,
- suszę hydrogeologiczną.

Susza atmosferyczna jest to okres, w którym opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak. Bezpośrednim skutkiem niedoboru opadów jest narastający w czasie niedosyt wilgotności, ujawniający się szczególnie intensywnie w ciepłej porze roku, wzmagający inwestycyjne parowanie oraz ewapotranspirację (wskaźnik klimatyczny mówiący o tym, jak szybko mogłoby zachodzić parowanie, gdyby dostępność wody była wystarczająca). Powyższe prowadzi do naruszenia zasobów wód glebowych i powierzchniowych. W zależności od warunków środowiska przyrodniczego, jego zmienności przestrzennej oraz zagospodarowania i zapotrzebowania na wodę, susza atmosferyczna może aktywować kolejno suszę rolniczą, hydrologiczną oraz hydrogeologiczną. Teren gminy Drawsko jest w większości ekstremalnie oraz na niewielkim obszarze silnie zagrożony suszą atmosferyczną, co ukazano na poniższym rysunku.

Rysunek 17. Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną na terenie gminy Drawsko

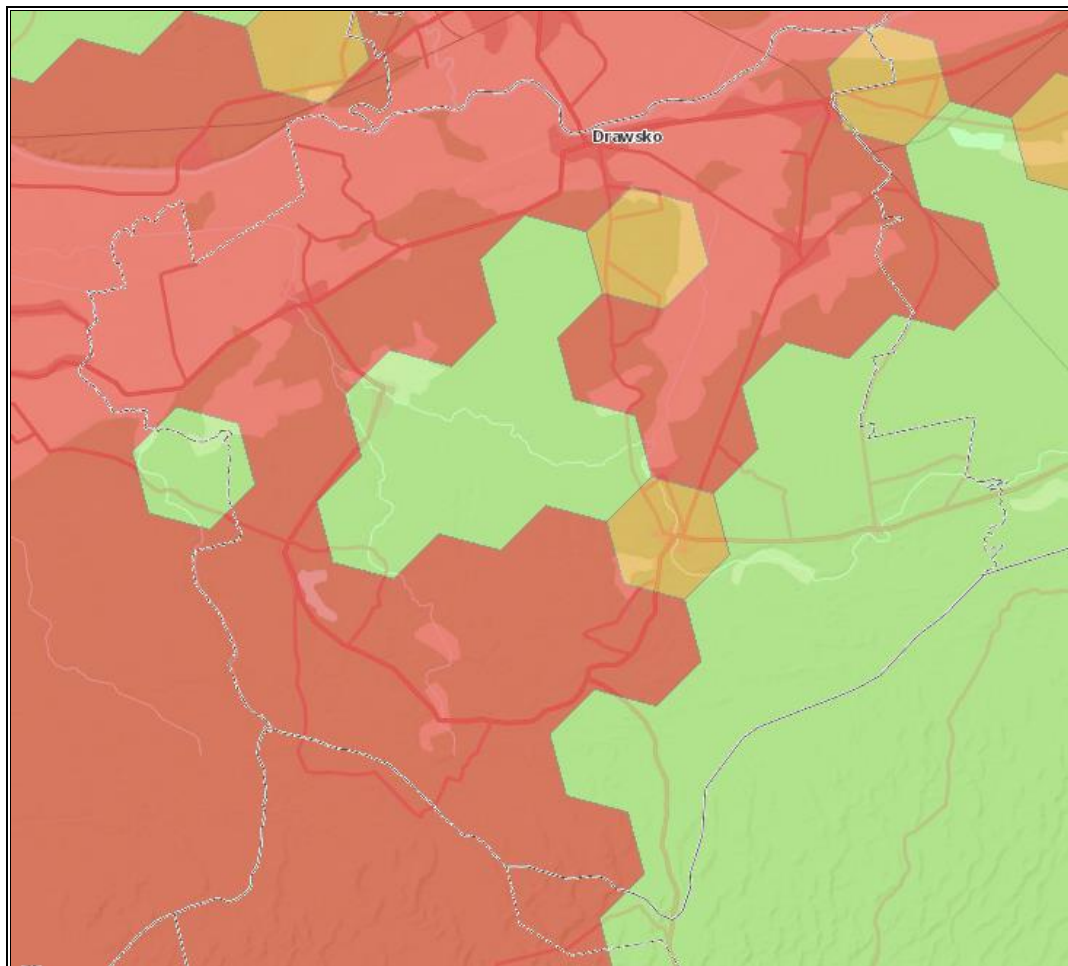
Legenda:

- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)
Susza rolnicza to okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb roślin w profilu glebowym i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Nazywana jest również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej. Zaznaczyć należy, iż nie każdy okres bezopadowy i jednoczesny spadek wilgoci glebowej jest suszą rolniczą. Warunkiem zaistnienia suszy rolniczej jest wystąpienie zmian w stanie roślinności, tj. wystąpienia objawów stresu wodnego, spadku w biomase i ograniczeń plonowania. Czas wystąpienia deficytu zasobów wodnych w glebie oraz ich dotkliwość zależą bezpośrednio od właściwości retencyjnych gleby – są zatem zmienne w czasie oraz w przestrzeni, stosownie do rozkładu przestrzennego typów gleb. Susza rolnicza prowadzi do wytworzenia strat bezpośrednich w ekosystemach naturalnych, ale przede wszystkim skutkuje stratami w produkcji rolnej i leśnej. Teren gminy Drawsko jest w większości

ekstremalnie, częściowo słabo oraz na niewielkim obszarze silnie zagrożony suszą rolniczą, co ukazano na poniższym rysunku.

Rysunek 18. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie gminy Drawsko

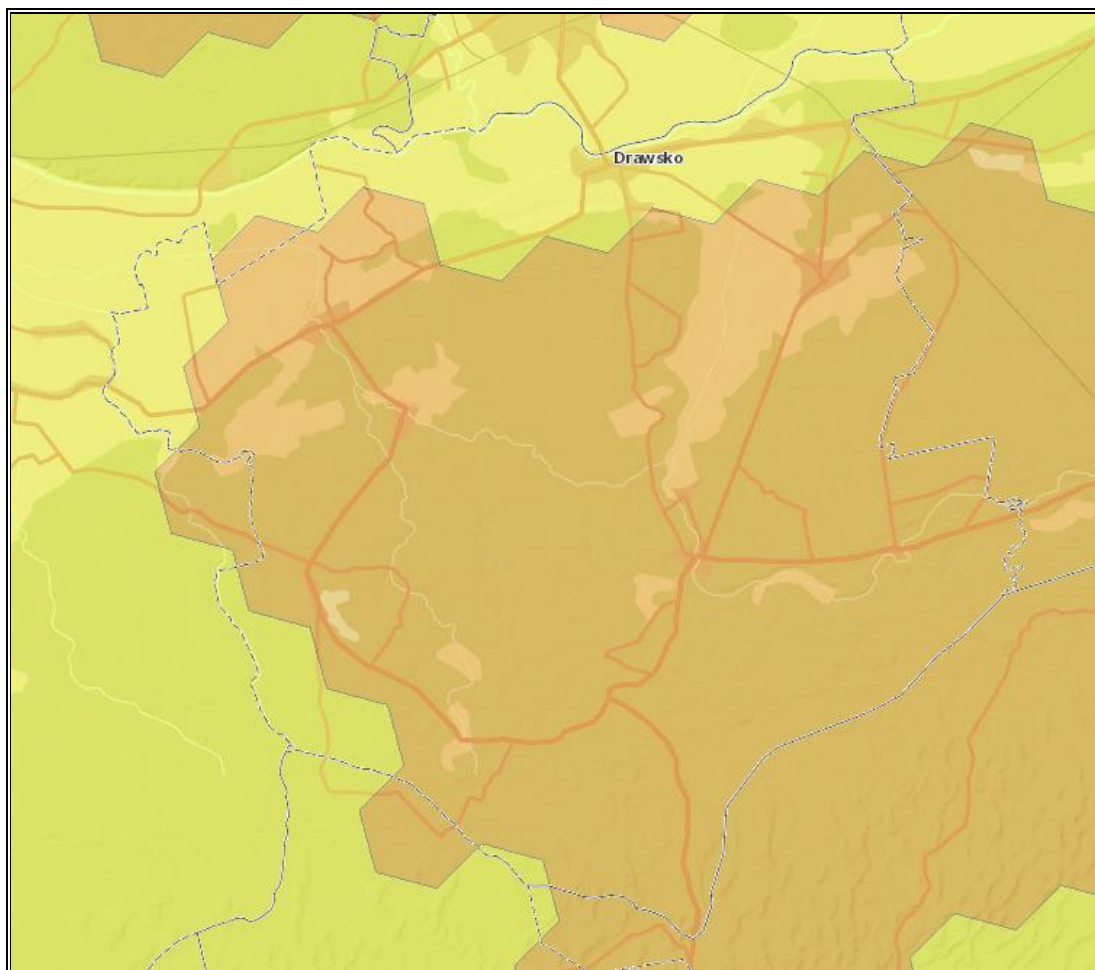
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Susza hydrologiczna to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloleciu. Susza hydrologiczna jest z reguły kolejnym etapem pogłębiającej się suszy atmosferycznej i rolniczej, ale może również ujawnić się i przebiegać po zakończeniu okresu bezopadowego. W gminie Drawsko występuje w większości silne oraz częściowo umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną, co przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 19. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie gminy Drawsko

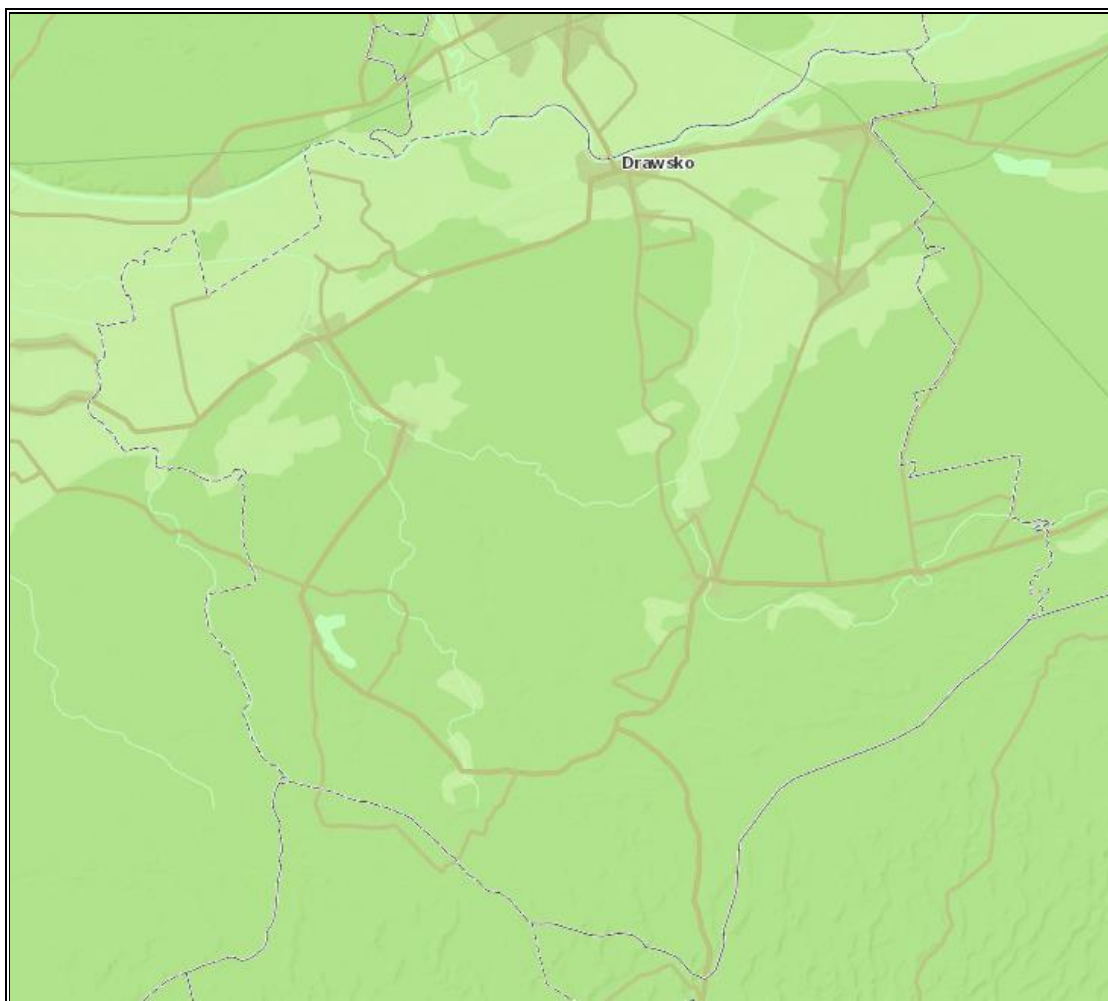
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Susza hydrogeologiczna, nazywana również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni. Jak przedstawiono na mapie poniżej, Gmina Drawsko jest słabo zagrożona suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 20. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Drawsko

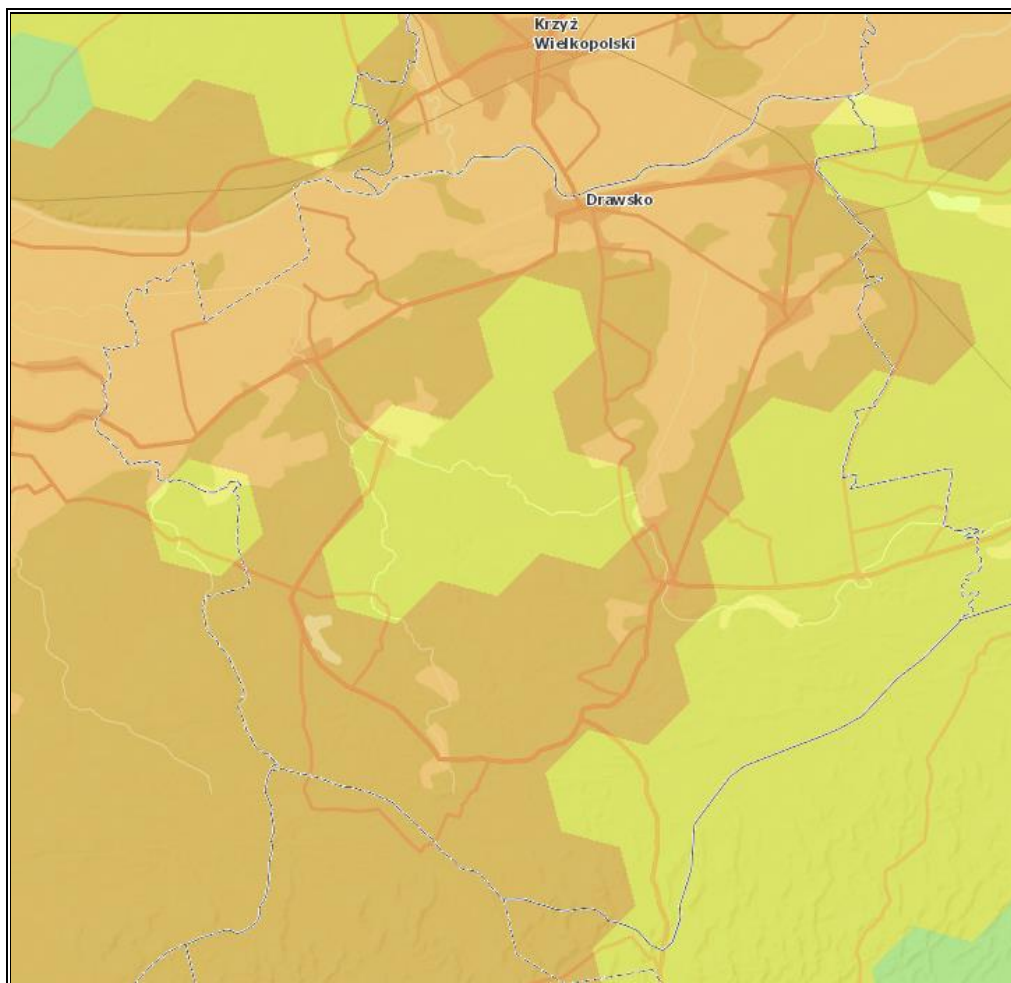
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Zestawienie łączne wyników zagrożenia suszą dostarcza istotnych wniosków diagnostycznych z punktu widzenia planowania w gospodarowaniu wodą. Gmina Drawsko jest silnie oraz umiarkowanie zagrożona suszą.

Rysunek 21. Mapa łącznego zagrożenia suszą na terenie gminy Drawsko

Legenda:

- słabo zagrożone suszą
- umiarkowanie zagrożone suszą
- silnie zagrożone suszą
- ekstremalnie zagrożone suszą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Zjawisko suszy powoduje nadmierne odparowywanie wody z gleby, co prowadzi do jej przesuszenia i ma bezpośredni wpływ na zdolność gleby do utrzymania życia roślin. Susza sprzyja wysychaniu roślinności, co zwiększa ryzyko wystąpienia pożarów lasów i obszarów trawiastych. Sucha roślinność staje się łatwopalnym materiałem. Spadek poziomu wód gruntowych i powierzchniowych może prowadzić do zmniejszenia dostępności wody pitnej dla społeczności lokalnych. Konieczność ograniczania zużycia wody może wpływać na codzienne życie ludzi, a także na sektor gospodarczy. W związku z tym, zarządzanie skutkami suszy wymaga holistycznego podejścia, które obejmuje zarówno działania prewencyjne, jak i adaptacyjne, mające na celu minimalizację negatywnych skutków tego zjawiska na środowisko, rolnictwo i społeczeństwo.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

W celu przeciwdziałania skutkom suszy sporządzony został Plan przeciwdziałania skutkom suszy, przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. W Planie tym zawarto „katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy”, co odpowiada brzmieniu art. 184 ust. 2 pkt 4 ustawy – Prawo wodne przed jego nowelizacją.

Na terenie gminy Drawsko w ostatnich latach wystąpił problem związany z suszą. Interesanci zgłaszali takie problemy poprzez składanie wniosków o oszacowanie strat w uprawach powstałych w wyniku suszy w 2023 roku (tzw. suszowe).

5.1.4.8 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami.

Tabela 11. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
— monitoring wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez GIOŚ.	— zły stan wód powierzchniowych, — silne zagrożenie suszą na terenie gminy, — zbiorniki bezodpływowe znajdujące się na terenie gminy, — występowanie ryzyka i zagrożenia powodziowego na terenie gminy, — brak prowadzenia badań wód podziemnych na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — zwiększenie ilości punktów monitoringowych wód, — prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni, — kontynuacja działań z zakresu ochrony wód, — rozwój „systemu retencjonowania wody” w postaci rozbudowy tzw. małej retencji, — dofinansowanie na likwidację zbiorników bezodpływowych i budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	— działalność rolniczo-gospodarcza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód, — gwałtowne zjawiska powodziowe mogą spowodować powodzie i podtopienia.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz efektywnego odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

5.1.5.1. Infrastruktura wodociągowa

Usługi wodociągowe na terenie gminy Drawsko świadczy Zakład Kanalizacji i Wodociągów w Drawsku Sp. z o.o.

W okresie analizowanych lat (2018-2022) ilość wody doprowadzonej do gospodarstw domowych zmniejszyła się o 5,2 dam³, czyli o 3,71%. Na przełomie lat 2018-2022 wzrosła długość sieci wodociągowej o 1,8 km, tj. 1,15%. W roku 2022 stopień podłączonych budynków mieszkalnych do infrastruktury wodociągowej wynosił 96,20%, co pokazuje, iż w gminie Drawsko jest wysoki stopień zwodociągowania. W tym samym roku odnotowano 1 awarię sieci wodociągowej. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12. Sieć wodociągowa na terenie gminy Drawsko w latach 2018-2022

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci rozdzielczej²⁷	km	156,1	156,6	157,4	157,9	157,9
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 474	1 467	1 467	1 472	1 474
Awarie sieci wodociągowej	szt.	0	1	2	2	1
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	140,2	136,4	139,1	135,1	135,0
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca	m ³	24,0	23,5	24,3	23,8	24,0
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury technicznej	%	93,5	94,2	94,8	96,4	96,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://bdl.start.gov.pl/BDL/start> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Gmina Drawsko jest zaopatrywana w wodę z SUW Drawsko oraz SUW Chelst. Głównymi źródłami zaopatrzenia w wodę gminy Drawsko są czwartorzędowe zasoby wód podziemnych,

²⁷ W momencie sporządzania raportu dana za 2022 r. nie była dostępna.

czepiane z ujęć w Drawsku, Drawsku-Abisynia oraz zasoby wód czwartorzędowych pobierane z ujęcia Chelst²⁸.

Ujęcie objęte strefą ochrony bezpośredniej:

1. Drawsko-Abisynia: Strefa ochrony bezpośredniej ustanowiona decyzją o nr BD.ZUZ.2.4100.428.2018.AS Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Pile z dnia 24 września 2019 r.:
 - Studnia nr 1 – działka o nr ewid. 495/7;
 - Studnia nr 2 – działka o nr ewid. 495/18.
2. Drawsko: Strefa ochrony bezpośredniej ustanowiona decyzją o nr BD.ZUZ.2.4100.293.2018.AS Dyrektora Zarządu Zlewni Wód Polskich w Pile z dnia 14 sierpnia 2019 r.:
 - Studnia nr 1 i nr 2 – działka o nr ewid. 950/5;
 - Studnia nr 3 – działka o nr ewid. 936/3;
 - Studnia nr 4 – działka o nr ewid. 962/7.

Na terenie ochrony bezpośredniej należy:

1. odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
2. zagospodarować teren zielenią,
3. odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
4. ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Zgodnie z raportem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Czarnkowie, w ramach monitoringu kontrolnego prowadzonego przez PPIS, jakość wody na terenie gminy Drawsko oceniono jako przydatną do spożycia i na cele gospodarcze.

5.1.5.2. Infrastruktura kanalizacyjna

Na terenie gminy zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków w Drawskim Młynie, która eksploatowana jest przez Zakład Kanalizacji i Wodociągów w Drawsku Sp. z o.o.

²⁸ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Oczyszczalnia ta obejmuje miejscowości: Drawsko, Drawski Młyn i Pęckowo. Ścieki po oczyszczeniu trafiają zamkniętym kolektorem do rzeki Noteć.

Zgodnie z danymi GUS w 2022 roku długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Drawsko wynosiła 32,5 km. W tym samym roku do infrastruktury kanalizacyjnej było podłączonych 53,60% budynków mieszkalnych, co pokazuje, iż w gminie Drawsko jest niski stopień skanalizowania. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 13. System kanalizacyjny na terenie gminy Drawsko w latach 2018-2022

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	32,4	32,4	32,4	32,4	32,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	875	868	869	872	873
Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	0	0	1	1	0
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	104,4	93,3	85,5	84,0	80,4
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej	%	54,9	54,8	54,3	54,3	53,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://bdl.start.gov.pl/BDL/start> (dostęp: 17.04.2024 r.)

Zgodnie z VI AKPOŚK Gmina Drawsko należy do aglomeracji ściekowej Drawsko wyznaczonej uchwałą nr XXIV/160/2020 Rady Gminy Drawsko z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Drawsko. Aglomeracja obejmuje następujące miejscowości: Drawsko, Drawski Młyn oraz Pęckowo. RLM Aglomeracji Drawsko wynosi 4 205.

Skład jakościowy ścieków komunalnych oraz parametry oczyszczanych ścieków przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 14. Skład jakościowy ścieków komunalnych

Rok	Wskaźniki zanieczyszczeń				
	BZT5 (mgO ₂ /l)	CHZT (mgO ₂ /l)	Zawiesiny ogólne (mg/l)	Azot ogólny (mgN/l)	Fosfor ogólny (mgP/l)
2018	886,67	2162,42	987,92	-	-
2019	508,33	1363,33	519,33	-	-

Źródło: Uchwała nr XXIV/160/2020 Rady Gminy Drawsko z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Drawsko

Tabela 15. Parametry oczyszczanych ścieków

Parametr	Rok					
	2018			2019		
	Dopływ	Odływ	% redukcji	Dopływ	Odływ	% redukcji
BZT5	886,67	22,33	25	508,3	8	25
CHZT	2162,42	152,08	125	1363,33	54,58	125
Zawiesina ogólna	987,92	30,77	35	519,33	9,33	35
Azot ogólny	-	-	-	-	-	-
Fosfor ogólny	-	-	-	-	-	-

Źródło: Uchwała nr XXIV/160/2020 Rady Gminy Drawsko z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Drawsko

Głównym wyzwaniem w zakresie gospodarki ściekowej na obszarze gminy jest niewystarczający stopień skanalizowania, wynikający z rozproszonej zabudowy wsi. W takich przypadkach, gdzie inwestycja w rozległe sieci kanalizacyjne nie jest ekologicznie uzasadniona, konieczne jest wdrożenie indywidualnych rozwiązań, które będą chronić środowisko.

Na terenach nieskanalizowanych występują zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Stan zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych przedstawia się następująco:

- zbiorniki bezodpływowe – 838 szt.,
- oczyszczalnie przydomowe – 98 szt.²⁹.

Zbiorniki bezodpływowe mogą mieć negatywny wpływ na środowisko, zwłaszcza gdy są niewłaściwie użytkowane lub nieodpowiednio utrzymane. Skutkami stosowania zbiorników bezodpływowych mogą być:

- zanieczyszczenie wód gruntowych – nieszczelny lub uszkodzony zbiornik może doprowadzić do wycieku nieoczyszczonych ścieków do wód gruntowych,
- eutrofizacja – nieprawidłowo utrzymywane zbiorniki bezodpływowe mogą przyczynić się do nadmiernego doprowadzania składników odżywczych, takich jak azot i fosfor, do wód powierzchniowych, to z kolei może prowadzić do procesu eutrofizacji, w którym nadmiar

²⁹ Sprawozdanie z gospodarowania ściekami do 30.04.2024 r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

składników odżywczych stymuluje rozwój glonów i innych organizmów wodnych, co może zakłócać ekosystemy wodne,

- uciążliwość zapachowa – niewłaściwe utrzymanie i opróżnianie zbiorników bezodpływowych, zwłaszcza nadmierne wypełnienie może prowadzić do nieprzyjemnych zapachów i pogorszenia warunków życia w okolicy,
- wpływ na rolnictwo – na skutek niewłaściwego gospodarowania ściekami mogą ucierpieć rośliny uprawne i zwierzęta.

Alternatywą dla zbiorników bezodpływowych są przede wszystkim oczyszczalnie przydomowe. Przydomowe oczyszczalnie ścieków są przyjazne dla środowiska, ponieważ pozwalają na oczyszczenie ścieków na miejscu, zanim zostaną one odprowadzone do wód gruntowych lub cieków wodnych. Jednak ich skuteczność zależy od prawidłowej konserwacji i obsługi.

5.1.5.3 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
— wysoki stopień zwodociągowania gminy,— funkcjonowanie oczyszczalni ścieków,— mała liczba awarii infrastruktury wodno-ściekowej.	— niewystarczający stopień skanalizowania gminy,— występowanie na terenie gminy zbiorników bezodpływowych.
Szanse	Zagrożenia
— rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej,— prowadzenie kontroli zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.	— ryzyko niewłaściwego zagospodarowania nieczystości ciekłych przez właścicieli,— awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.6 Zasoby geologiczne

Gmina zlokalizowana jest w obszarze Synklinorium Szczecińskim, zwanym geosynkliną Czarnków-Oborniki, która biegnie od północnego zachodu do południowego wschodu. Dolina ta jest wypełniona osadami z górnej kredy. Grubość mezozoicznych warstw skał waha się od 60 do 160 m ppm.

Powierzchnia kredowa to głównie utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez ility, mułki i iltowce o miąższości ponad 150 m w północnej części gminy. Drobnziarniste piaski kwarcowe

to wąski pas na południe od wsi Piłka zorientowane północny zachód – południowy wschód oraz na wschód od wsi Drawski Młyn.

W powyższych utworach piaszczystych obserwowane są cienkie warstwy węgla brunatnego. Strop osadów trzeciorzędowych w rejonie Drawska znajduje się na głębokości od 36 do 54 m ppt (5 - 10 m npm), w rejonie Drawskiego Młyna 64 m ppt (-19 m npm) i 60 m ppt. w okolicach Chełstu.

Utwory plejstoceny tworzą pokrywę o miąższości od 25 do 55 m. Największą powierzchnię obejmują osady lodowcowe i wodno-lodowcowe, tj. piaski gliniaste, piaski luźne oraz żwiry. Budują one między innymi terasę nadzalewową, gdzie występują również w postaci izolowanych powierzchni, gliny lodowcowe (okolice Drawska i Pęckowa). Na pozostałym terenie gliny występują pod warstwą piasków i żwirów na głębokości 5-15 m. Podobna jest budowa terasy wysokiej, w obrębie której poziom glin występuje na większych głębokościach 10 - 20 m ppt. Ze schyłku plejstocenu pochodzą wały i powierzchnie wydymowe zbudowane z piasków luźnych, których miąższość wynosi w niektórych miejscach ponad 20 m.

Ponadto obecne są małe wydmy w obrębie terasy zalewowej doliny Noteci, w rejonie Pełcza. U podnóża wydmy i na powierzchniach międzywydmowych występują piaski i żwiry pochodzenia rzeczne. W rejonie Kwiejc stwierdzono obecność ilów warwowych o miąższości 2 m. Utwory holoceny zajmują całą powierzchnię terasy zalewowej doliny Noteci oraz równinę zastoiskową między miejscowościami Piłka i Pęckowo. Utwory te na znacznie mniejszych powierzchniach występują również w obrębie dna doliny rzeki Miały i jej licznych dopływów oraz wzdłuż rzeki Człapi, a także w sąsiedztwie jezior, w ich strefie zarastania, gdzie znacznie obniżył się poziom wód gruntowych. Osady holoceny reprezentowane są głównie przez piaski rzeczne luźne i próchniczne oraz torfy (mszysto-trzciniowo-turzycowe) i gytie, najczęściej dobrze rozłożone bez domieszek osadów mineralnych. W wymienionych utworach występują również przewarstwienia mułków, które reprezentują fację powodziową. Miąższość osadów organicznych nie przekracza najczęściej 2 - 3 m³⁰.

Utwory przypowierzchniowe to materiały geologiczne i osady, które znajdują się na powierzchni ziemi lub tuż pod nią, w strefie bezpośrednio wpływającej na kształtowanie powierzchni terenu. Są to osady, które zostały wytworzone i odkładane w ciągu milionów lat, na skutek różnych procesów geologicznych i klimatycznych. Utwory przypowierzchniowe

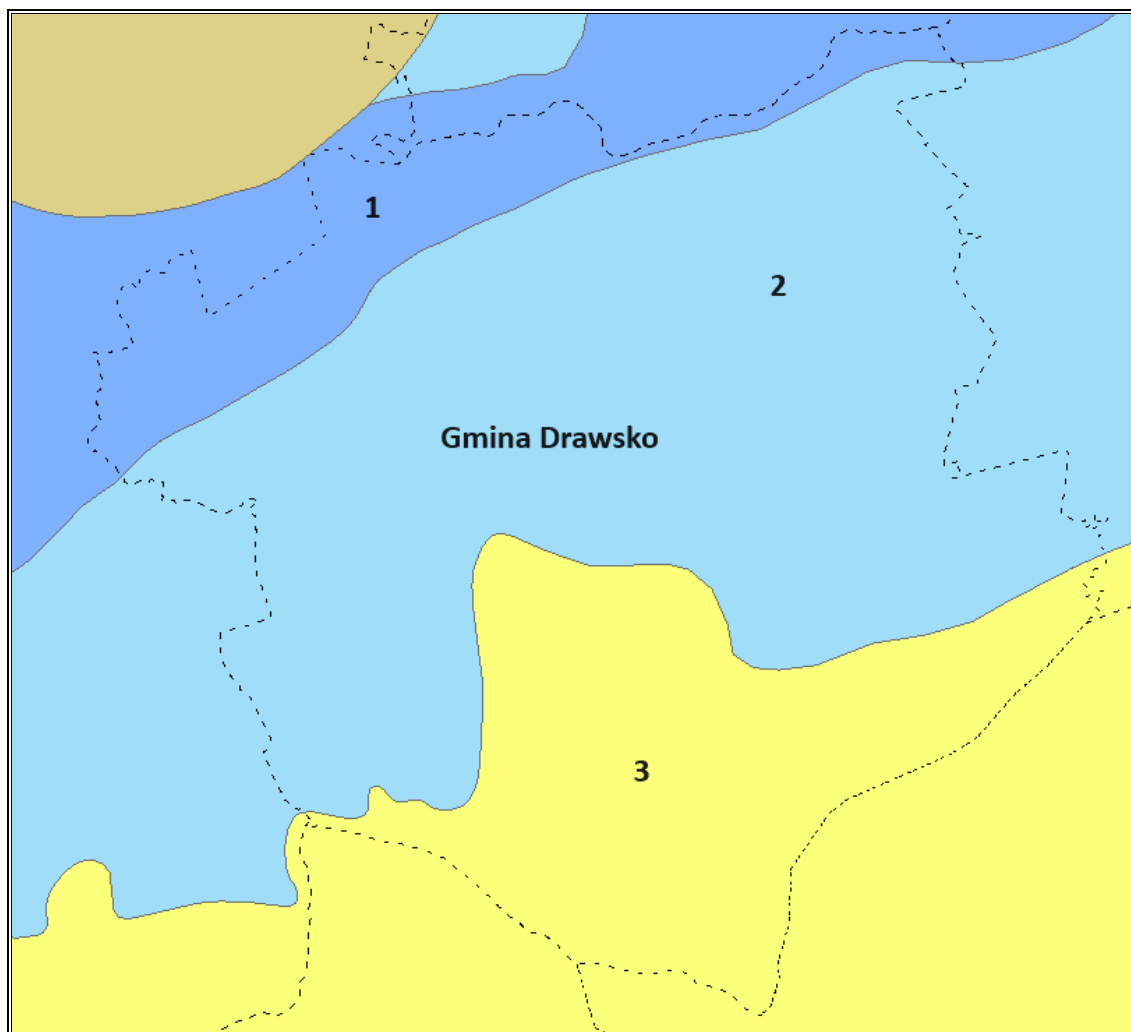
³⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko przyjęte uchwałą nr XX/138/2000 z dnia 26 kwietnia 2000 roku

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

stanowią ważny element geologii powierzchniowej i wpływają na charakterystykę terenu oraz warunki życia na danym obszarze.

Rozmieszczenie głównych utworów przypowierzchniowych występujących na terenie gminy Drawsko przedstawia rysunek poniżej.

Rysunek 22. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Drawsko

Legenda:

1. Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.
2. Piaski, żwiry i mułki rzeczne
3. Piaski eoliczne, lokalnie w wydmach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL; <http://bdl.lasy.gov.pl/mapy> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Obszary górnicze i złoża kopalin

Na obszarze gminy Drawsko zlokalizowanych jest 11 złóż kopalin oraz 2 aktualne przestrzenie górnicze. Część ze złóż została skreślona jednak z bilansu zasobów. Ogólną charakterystykę obszaru złóż i obszarów górniczych przedstawiają tabele poniżej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Drawsko

Nr złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
KN 18425	Chełst – Zachód	0,494	Złoże rozpoznane szczegółowo
KN 4957	Chełst – Zachód II	0,993	Eksploracja złoża zaniechana
KN 3653	Chełst – Wschód	-	Złoże skreślone z bilansu zasobów
KN 3670	Drawski Młyn II	1,357	Złoże rozpoznane szczegółowo
PB 2662	Drawsko	37,375	PIASKI KWARCOWE D/P BETONÓW KOMÓRKOWYCH - złoże rozpoznane wstępnie
KN 3652	Drawsko	0,150	Eksploracja złoża zaniechana
KN 5479	Drawsko	8,150	Złoże rozpoznane wstępnie
NR 10254	Grotów	1 534,000	ROPY NAFTOWE - złożo zagospodarowane
KN 5869	Kawczyn	29,300	PIASKI I ŻWIRY - złożo rozpoznane wstępnie
KN 9943	Kawczyn I	11,487	PIASKI I ŻWIRY - złożo zagospodarowane
KR 5204	Kwiejce-Zbiornik D	5,512	KREDY - złożo rozpoznane szczegółowo

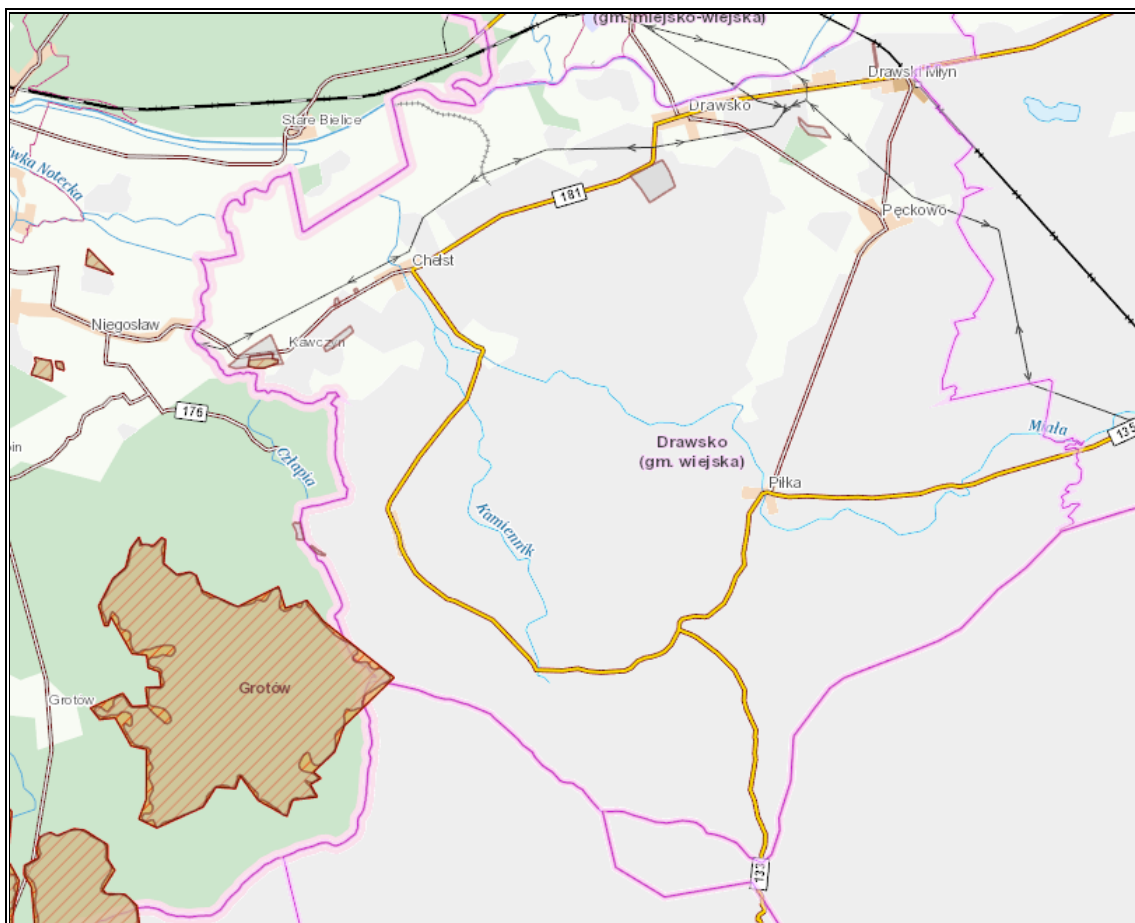
Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych (dostęp: 18.04.2024 r.)

Tabela 18. Aktualne przestrzenie górnicze na obszarze gminy Drawsko

Nazwa przestrzeni	Typ	Nr w rejestrze	Położenie
Grotów	OG	2/2/259	m.i gm. Sieraków, gm. Drawsko, m. i gm. Drezdenko
Kawczyn I-I	OG	10-15/11/1002	Kawczyn, część dz. 210/5

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych (dostęp: 18.04.2024 r.)

Rysunek 23. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Drawsko

Legenda:

- - granice złóż kopalin
- - obszary górnicze
- - tereny górnicze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz PIG-PIB, <http://geologia.pgi.gov.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Osuwiska

Osuwisko jest przemieszczeniem mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO), na terenie gminy nie były prowadzone badania w kierunku zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

5.1.6.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne.

Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
— występowanie złóż kruszyw naturalnych i obszarów górniczych.	— brak prowadzonych badań w kierunku zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.
Szanse	Zagrożenia
— podejmowanie działań zapobiegawczych przemieszczaniu się mas ziemnych.	— niewystarczające środki finansowe na inwestycje z zakresu ochrony powierzchni ziemi, — ryzyko występowania miejsc nielegalnej eksploatacji kopalni.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.7 Gleby

Jakość gleb w istotny sposób wpływa na potencjał jednostek samorządu terytorialnego. Gleby dobrej jakości oznaczają nie tylko zdrowe i wysokie plony, ale także warunkują prawidłowy rozwój człowieka, gdyż wraz z pożywieniem roślinnym i zwierzęcym dostarczają odpowiedniej ilości wysokokalorycznych składników odżywczych, witamin, substancji mineralnych, niezbędnych do budowy i właściwego funkcjonowania organizmu. Razem z pożywieniem człowiek pobiera składniki korzystne, jak i niekorzystne dla swego rozwoju. Jakość gleb ma wpływ na rozmieszczenie upraw rolniczych, ale zależy ona również od odpowiedniej wilgotności, nawożenia mineralno-organicznego, warunków termicznych oraz opadów atmosferycznych.

Na stan gleb wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów),
- działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków,

— komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych (degradacja chemiczna).

Ponadto negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- intensywnej melioracji gleb,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- trasami komunikacyjnymi,
- terenami eksploatacji kopalin lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważnym czynnikiem jest emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznej degradacji gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Gleby w gminie Drawsko są uporządkowane w strefach. Na obszarach, gdzie występują gleby brunatne z glin zwałowych, są to gleby III klasy bonitacji i kompleksu pszennego dobrego. W miejscach, gdzie gliny są pokryte przez piaski terasowe, gleby są III i IV klasy bonitacji, należące do kompleksów żytniego dobrego i bardzo dobrego. Na terenach z terasowymi piaskami luźnymi i gliniastymi dominują gleby rdzawe. Zwykle są one mniej przydatne rolniczo, klasyfikowane jako gleby V i VI klasy bonitacji oraz najsłabszych kompleksów.

Większość obszaru gminy to tereny leśne, głównie bory świeże i wilgotne. Na powierzchniach wydmowych gleby to gleby bielcowe i bielice oraz gleby rdzawe z piasków luźnych, z przekształconymi warstwami powierzchniowymi. Na stokach i w obniżeniach wydm spotyka się gleby bielcowe i bielice, charakteryzujące się ubogimi siedliskami borów suchych.

Główny obszar upraw rolnych to dno Pradoliny Noteci, gdzie występują gleby hydrogeniczne. Gleby te można spotkać także wzdłuż rzek Człapi i Miały oraz w okolicach jezior. W miejscach,

gdzie woda długo zalega na powierzchni, tworzą się gleby torfowe. Są też niewielkie obszary mad rzecznych z piasków i mułków, które mogą być wykorzystywane do uprawy roślin ze względu na ich klasyfikację jako IV klasy bonitacji i kompleks żytni dobry.

Obniżenie poziomu wód gruntowych w ostatnich latach prowadzi do rozwoju gleb murszastych z wietrzenia gleb torfowych. Na wyżej położonych terenach, w okolicy terasy nadzalewowej i wału przeciwpowodziowego, obok gleb torfowych znajdują się niewielkie obszary gleb murszastych powstałych z wietrzenia torfów³¹.

Badania monitoringowe gleb

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.).

Na obszarze gminy Drawsko nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Historyczne zanieczyszczenia ziemi

Na terenie gminy Drawsko nie są zlokalizowane historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

5.1.7.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Gleby.

³¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko przyjęte uchwałą nr XX/138/2000 z dnia 26 kwietnia 2000 roku

Tabela 20. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
— żyzne gleby zlokalizowane na terenie gminy, — brak historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.	— brak stałych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu gleb na obszarze gminy.
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — popularyzacja rolnictwa ekologicznego, — restrykcyjne normy środowiskowe dla przedsiębiorstw wpływające na zapobieganie skażeniu gleb, — rozwój sieci kanalizacyjnej.	— postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu, — erozja wodna i wietrzna, — ryzyko degradacji gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zadań w kwestii ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami oraz ograniczenie ich powstawania.

Na obszarze gminy Drawsko obowiązuje Regulamin utrzymania czystości i porządku przyjęty uchwałą nr XXI/139/2016 Rady Gminy Drawsko z dnia 22 czerwca 2016 r. Ostatnią zmianą wprowadzoną w Regulaminie jest zmiana przyjęta uchwałą nr XLIX/315/2023 Rady Gminy Drawsko z dnia 26 kwietnia 2023 r. Określa on szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Drawsko, głównie poprzez ustalenie m.in.:

1. Wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości;
2. Częstotliwości i sposobów pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
3. Obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe mających na celu ochronę przed zagrożeniami lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
4. Wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej;
5. Wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Gmina Drawsko należy do Związku Międzygminnego „Pliski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Na terenie gminy Drawsko funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Drawski Młyn (teren przy oczyszczalni ścieków). Natomiast nie są zlokalizowane żadne składowiska odpadów niebezpiecznych.

Masa zebranych odpadów komunalnych między rokiem 2018, a rokiem 2022 zmniejszyła się o 23,12 Mg, tj. 1,56%, natomiast odpady selektywnie zebrane o 357,82 Mg, tj. ponad dwukrotnie. Szczegóły dotyczące zbierania odpadów na terenie gminy Drawsko przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 21. Masa odpadów zebranych w Gminie Drawsko w latach 2018-2022

Odpady	2018	2019	2020	2021	2022
Zebrane odpady komunalne	1 483,2	1 205,72	1 012,72	1 449,22	1 460,08
Odpady zebrane selektywnie	258,3	328,36	708,301	681,36	616,12

Źródło: Analiza gospodarki odpadami komunalnymi na terenie związku międzygminnego „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi” w latach 2018-2022

Osiągnięte poziomy recyklingu za 2018 rok na terenie związku międzygminnego „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”:

1. Ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania 29,18% - wymagany poziom został osiągnięty (dopuszczalny poziom w 2018 roku – poniżej 40%);
2. Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło 31,39% - wymagany poziom został osiągnięty (wymagany poziom w 2018 roku – powyżej 30%);
3. Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych 64,45% - wymagany poziom został osiągnięty (wymagany poziom w 2018 roku – powyżej 50%).

Osiągnięte poziomy recyklingu za 2019 rok na terenie związku międzygminnego „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”:

1. Ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – ze sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości wynika, że odpady ulegające biodegradacji nie były przekazywane do składowania w 2019 roku;
2. Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło 36,15%, przy wymaganym poziomie 40%;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

3. Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych 90,74% przy wymaganym poziomie >50%.

Osiągnięte poziomy recyklingu za 2020 rok na terenie gminy Drawsko:

1. Ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – odpady ulegające biodegradacji nie były przekazywane do składowania w 2020 roku;
2. Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło 64,91%, przy wymaganym poziomie 50%;
3. Recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych 62,95% przy wymaganym poziomie 70%.

Zgodnie z art. 3b ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r., gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 20% wagowo – za rok 2021. Gmina Drawsko osiągnęła wymagany poziom, a dokładnie 23,82 Mg.

Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. gminy są zobowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości co najmniej 30% wagowo za każdy rok w latach 2025-2029. Gmina Drawsko w 2022 r. osiągnęła poziom 27,86%.

Zgodnie z art. 3b ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r., gminy są zobowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 25% wagowo – za rok 2022. Gmina Drawsko osiągnęła wymagany poziom, tj. 25,27%.

Na terenie Związku Międzygminnego "PRGOK", odpady o kodzie 20 01 32 (leki inne niż wymienione w 20 01 31) zebrane przez Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zostały przekazane do termicznego przekształcania w Zakładzie Utylizacji Odpadów Medycznych działającym przy Centrum Onkologii im. prof. F. Łukaszczyka w Bydgoszczy. Na terenie gminy Drawsko zebrano 0,0160 Mg takich odpadów (0,0009%).

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Azbest stanowi zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, gdy ulegnie uszkodzeniu np. (łamanie, cięcie) lub gdy dojdzie do jego korozji. Wynikiem wskazanych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

procesów jest uwalnianie włókien tego minerału do powietrza i możliwość ich wdychania, dostawania się do układu oddechowego i uszkodzania pęcherzyków płucnych.

Azbest dobrze zabezpieczony i nieuszkodzony (np. pokryty warstwą farby) nie stanowi zagrożenia i jest też nierozpuszczalny w wodzie. Jednak dopuszcza się w Polsce wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest do końca 2032 roku.

Mieszkańcy Gminy Drawsko mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie na demontaż i odbiór wyrobów zawierających azbest lub sam ich odbiór.

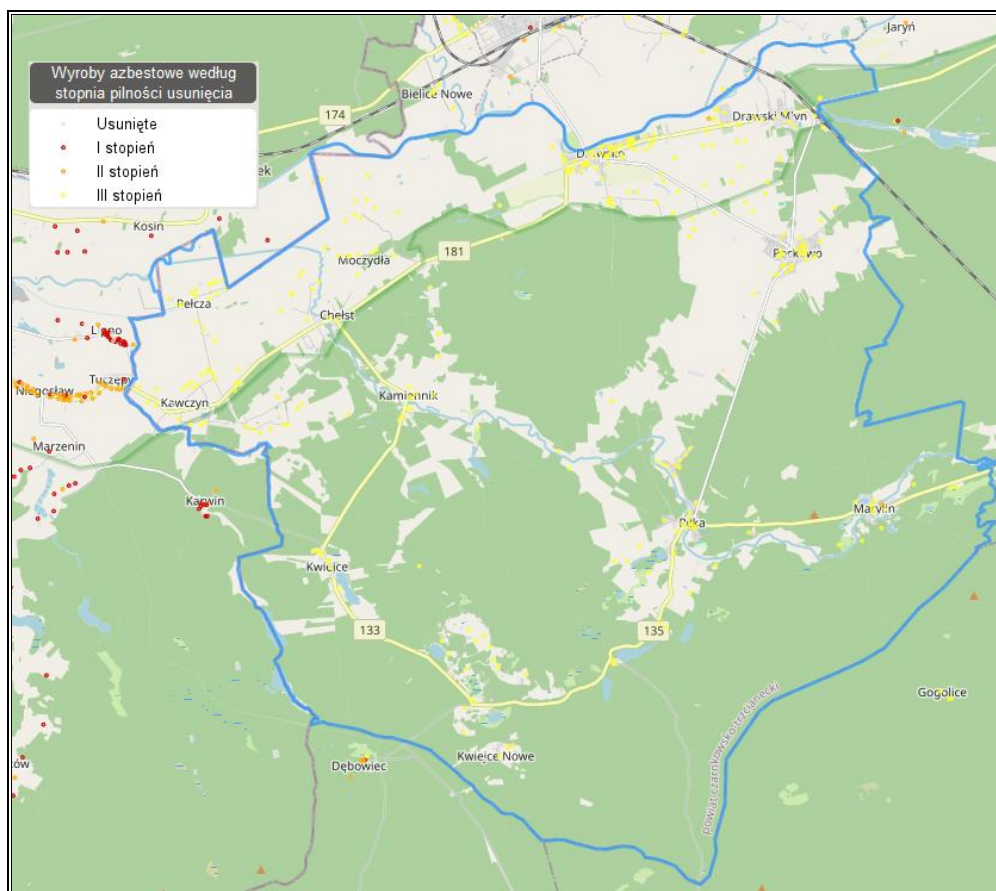
Na terenie gminy obowiązują „Program wyrobów zawierających azbest dla Gminy Drawsko”.

Suma unieszkodliwionego azbestu dotychczas wynosi 389 215 kg, ilość zinwentaryzowanego azbestu 1 459 199 kg, zatem pozostałego do unieszkodliwienia – 1 069 984 kg³². Oznacza to, iż unieszkodliwiono 26,67% zinwentaryzowanego azbestu.

Na rysunku poniżej przedstawiono lokalizację wyrobów azbestowych rozmieszczonych na terenie gminy Drawsko wraz z pilnością ich usunięcia.

³² <https://bazaazbestowa.gov.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Rysunek 24. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie gminy Drawsko wraz z pilnością ich usunięcia

Źródło: Baza Azbestowa, <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Gmina Drawsko podejmuje skuteczne i zrównoważone działania w zakresie gospodarki odpadami, co przyczynia się do ochrony środowiska, zgodnie z obowiązującymi regulacjami krajowymi i unijnymi. Konieczne jest jednak stałe monitorowanie i dostosowywanie działań, zwłaszcza w kontekście trudności związanych z odpadami niebezpiecznymi, takimi jak azbest.

5.1.8.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Tabela 22. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
— osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz poziom składowania odpadów komunalnych, — funkcjonowanie PSZOK na terenie gminy, — brak składowisk odpadów komunalnych.	— niewystarczający stopień usunięcia wyrobów azbestowych na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
— ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, — dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest ze środków zewnętrznych.	— rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami, — powstawanie dzikich wysypisk.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.9 Zasoby przyrodnicze

Tereny leśne gminy Drawsko zarządzane są przez Nadleśnictwo Potrzebowice.

Gmina Drawsko to teren równinny, z dużym udziałem lasów w ogólnej powierzchni gminy. Występuje tutaj także jeziora oraz bogata flora i fauna, co powoduje, że obszar ten jest ważny pod względem przyrodniczym.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Drawsko zgodnie z danymi GUS na koniec 2022 r. wynosiła 10 363,72 ha. Lesistość na terenie gminy wynosi 61,80%. Szczegółowe dane na temat lasów i gruntów leśnych zostały przedstawione w tabeli poniżej.

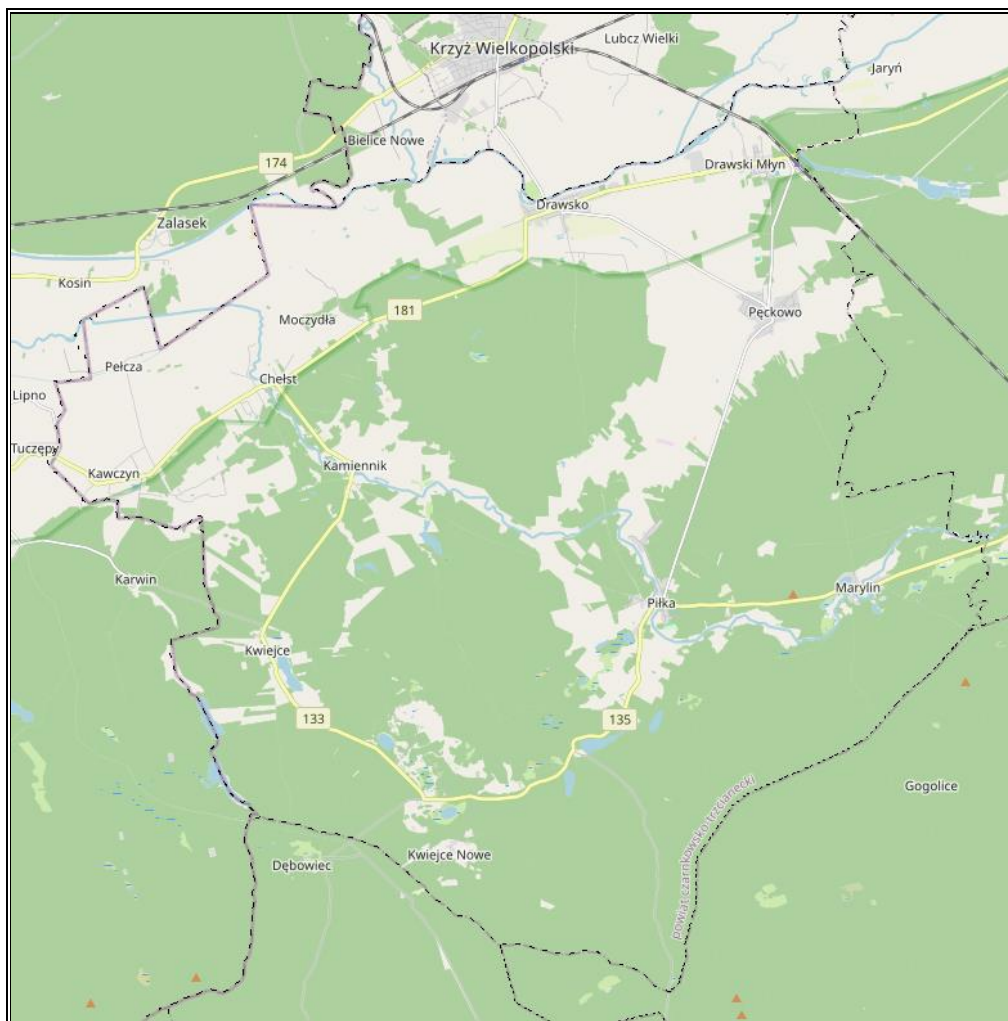
Tabela 23. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Drawsko

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2022
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	10 363,72
Lesistość w %	%	61,8
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	8 517,72
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	8 474,29
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	8 470,38
Grunty leśne prywatne	ha	1 846,00
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	10 078,41
Lasy publiczne ogółem	ha	8 256,99
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	8 213,56
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	8 209,65
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	3,91
Lasy publiczne gminne	ha	43,43
Lasy prywatne ogółem	ha	1 821,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> (dostęp 18.04.2024 r.)

Na rysunku poniżej zaprezentowano mapę obszarów leśnych w gminie Drawsko.

Rysunek 25. Mapa obszarów leśnych w gminie Drawsko

Legenda:

■ - obszary leśne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Zadrzewienia i obszary leśne są ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarne.

Na terenie gminy Drawsko znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka,
- Obszar Natura 2000 Puszcza Notecka,
- 8 pomników przyrody,
- 2 użytki ekologiczne.

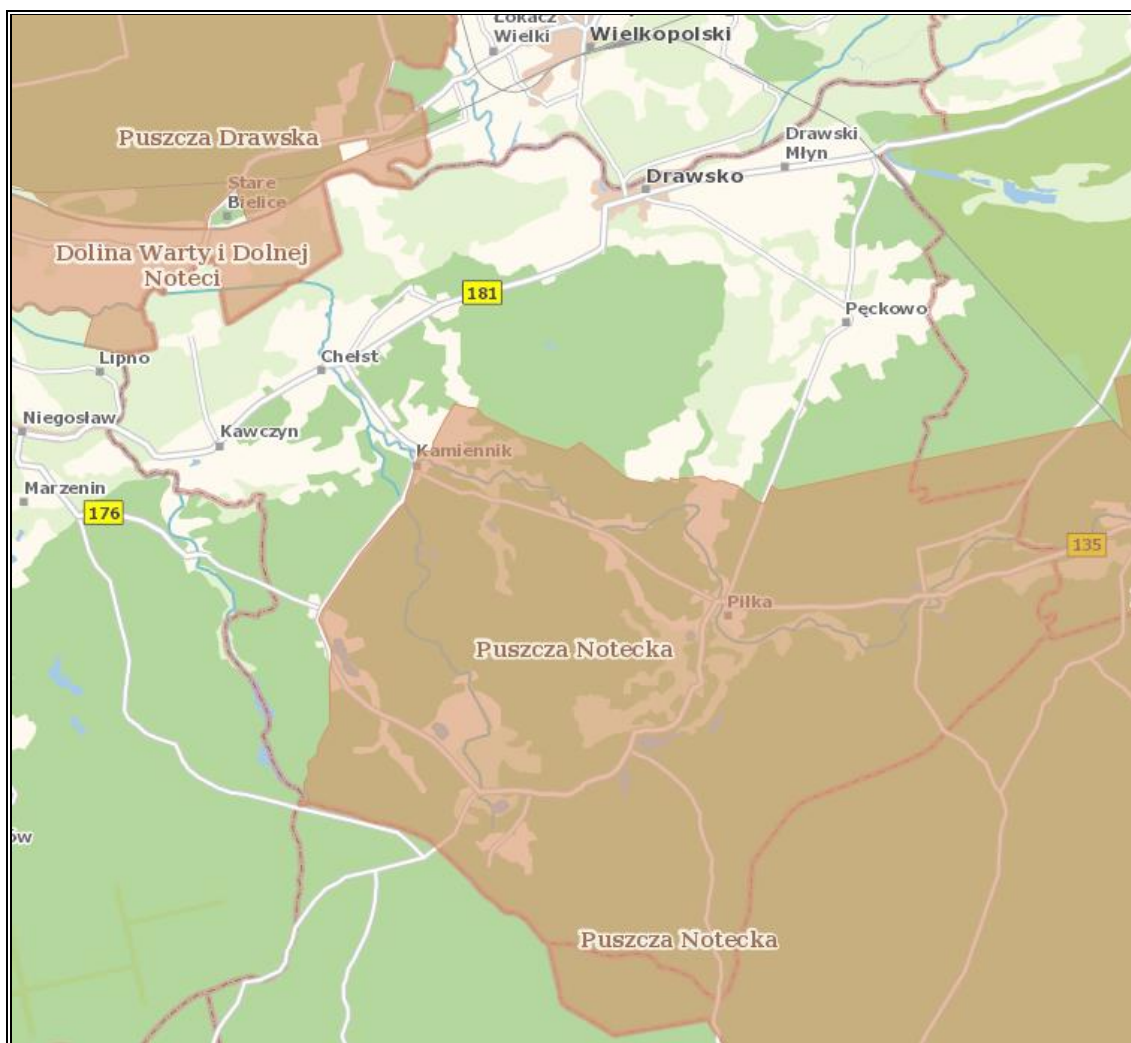
Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka – obszar o powierzchni 58 170,0000 ha. Został wyznaczony uchwałą nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim. Pozostałe akty prawne dotyczące Obszaru to: rozporządzenie nr 1/90 Wojewody Pilskiego z dnia 27 grudnia 1990 roku zmieniające uchwałę Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim oraz rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim. Obszar ten obejmuje część Pojezierza Poznańskiego i Kotliny Gorzowskiej, w skład obszaru wchodzi znaczna część Puszczy Noteckiej, która stanowi jeden z większych kompleksów leśnych kraju.

Ustalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 nie będą naruszać przepisów zawartych w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotyczących zakazów na terenie obszarów chronionego krajobrazu.

Rysunek 26. Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://geoserwis.gdos.gov.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Obszar Natura 2000 Puszcza Notecka – obszar o powierzchni 178 255,7600 ha. Został on wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r. ustanowiono plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB3000015.

Cele działań ochronnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB3000015

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	A094 Rybołów <i>Pandion haliaetus</i>	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez zapewnienie dostępności odpowiednich miejsc lęgowych i poprawę jakości siedlisk prowadzące do wzrostu liczebności populacji.
2.	A215 Puchacz <i>Bubo bubo</i>	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez poprawę jakości siedlisk, ograniczenie antropopresji i zwiększenie dostępności pożywienia w wybranych fragmentach obszaru Natura 2000.
3.	A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i>	Przywrócenie właściwego stanu ochrony gatunku poprzez zwiększenie dostępności odpowiednich miejsc lęgowych, tj. dojrzałych drzewostanów w pobliżu cieków i zbiorników oraz wykrotów.
4.	A060 Podgorzalka <i>Aythya nyroca</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Rozpoznanie rozmieszczenia i liczebności gatunku w obszarze Natura 2000, identyfikacja zagrożeń, ocena stanu ochrony oraz propozycja działań ochronnych.
5.	A021 Bąk <i>Botaurus stellaris</i> A030 Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A072 Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> A073 Kania czarna <i>Milvus migrans</i> A074 Kania ruda <i>Milvus milvus</i> A075 Bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> A127 Żuraw <i>Grus grus</i> A223 Włochatka <i>Aegolius funereus</i> A224 Lelek <i>Caprimulgus europaeus</i> A229 Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> A236 Dzieciol czarny <i>Dryocopus martius</i> A238 Dzieciol średni <i>Dendrocopos medius</i> A320 Mucholówka mała <i>Ficedula parva</i> A246 Lerka <i>Lullula arborea</i> A307 Jarzębatka <i>Sylvia nisoria</i> A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> A036 Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> A041 Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 poprzez zapewnienie odpowiednich miejsc lęgowych i poprawę jakości siedlisk, obejmujące: pozostawianie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozkładu, ograniczenie turystyki motorowej, ograniczenie polowań, wzrost pozyskania drapieżników czworonożnych, ograniczenie płoszenia ptaków wskutek prowadzonej gospodarki rybackiej, wyłączanie fragmentów lasów z cięć rębnych, pozostawianie wykrotów i drzew dziuplastych, utrzymywanie powierzchni otwartych.

Źródło: Zarządzenie RDOŚ w Poznaniu oraz RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 marca 2014 r. Zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wprowadza się następujące zakazy: podejmowanie działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszaru Natura 2000, wpłynąć negatywnie na

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Ustalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 nie będą łamać wskazanych powyżej zakazów.

Pomniki przyrody – pojedynczy twór przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Celem ochrony ustanowionego użytku ekologicznego jest zachowanie unikatowych zasobów genowych.

Ustalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 nie będą naruszać zakazów uwzględnionych w art. 45 ust. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dotyczących zakazów związanych z pomnikami przyrody, stanowiskami dokumentacyjnymi, użytkami ekologicznymi i zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi.

Na terenie gminy Drawsko zlokalizowanych jest 8 pomników przyrody oraz 2 użytki ekologiczne. Szczegóły dotyczące pomników przyrody oraz użytków ekologicznych prezentują poniższe tabele.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 25. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Drawsko

Typ pomnika	Rodzaj tworu	Akt prawny o utworzeniu
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej
Jednoobiektowy	Drzewo Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 29 sierpnia 1956 r. o uznaniu za pomniki przyrody
Wieloobiektowy	Grupa drzew 3 x Dąb szypułkowy - Quercus robur	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej
Jednoobiektowy	głaz narzutowy	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej

Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Tabela 26. Wykaz użytków ekologicznych znajdujących się na terenie gminy Drawsko

Rodzaj użytku	Nazwa	Akt prawny o utworzeniu
śródleśne oczko wodne	Jeziro Perskie	Uchwała nr XXVII/182/2021 Rady Gminy Drawsko z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Jeziro Perskie”
śródleśne oczko wodne	Jeziro Zgniłe	Uchwała nr XXVII/183/2021 Rady Gminy Drawsko z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Jeziro Zgniłe”

Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Według Mapy korytarzy ekologicznych 2005 na terenie gminy Drawsko zlokalizowany jest korytarz ekologiczny Zachodnia Puszcza Notecka (GKPnC-7C).

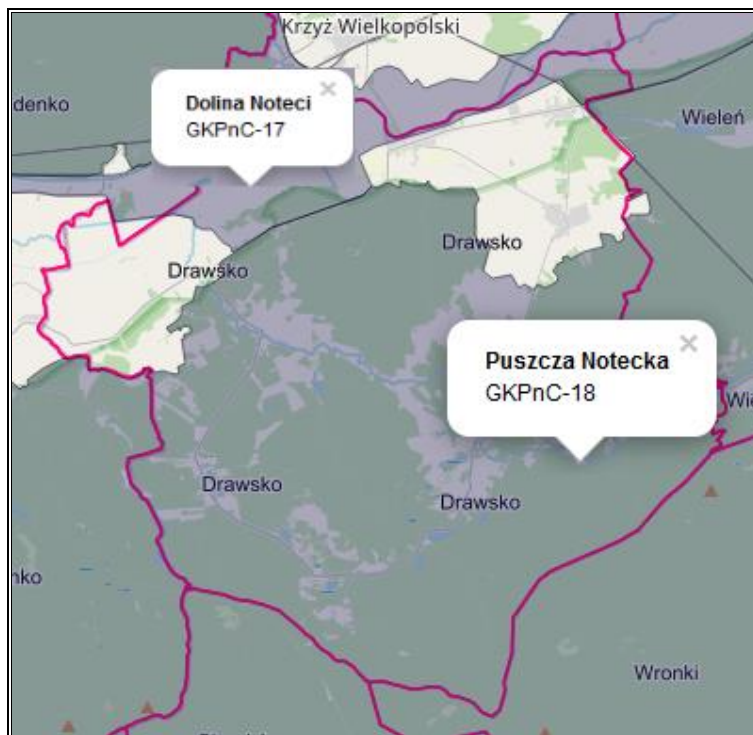
Rysunek 27. Korytarz ekologiczny 2005 na terenie gminy Drawsko

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

Według Mapy korytarzy ekologicznych 2012 na terenie gminy Drawsko zlokalizowane są korytarze ekologiczne: Puszcza Notecka (GKPnC-18) oraz Dolina Noteci (GKPnC-17).

Rysunek 28. Korytarze ekologiczne 2012 na terenie gminy Drawsko

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/> (dostęp: 18.04.2024 r.)

W celu skutecznej ochrony środowiska naturalnego w gminie Drawsko, ważne jest zwiększanie świadomości mieszkańców na temat przyrody i konieczności jej ochrony. Organizacja działań edukacyjnych i promocyjnych może przyczynić się do zaangażowania społeczności lokalnej. Istniejące formy ochrony przyrody, stanowią ważny instrument ochrony przyrody. Należy przestrzegać obowiązujących przepisów i dążyć do ich wzmocnienia tam, gdzie to konieczne. Istotne jest zachowanie i rozwijanie zadrzewień oraz obszarów leśnych w celu zapewnienia zrównoważonego zasobami przyrody.

5.1.9.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze.

Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
— występowanie obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, pomników przyrody i użytków ekologicznych na terenie gminy, — występowanie korytarzy ekologicznych na terenie gminy.	— podatność zasobów przyrody na zanieczyszczenia środowiska.
Szanse	Zagrożenia
— programy i akcje edukacyjno-informacyjne o potrzebie ochrony przyrody, — prowadzenie nasadzeń drzew, zabiegów pielęgnacyjnych w lasach, — zalesianie, — renowacje i utrzymanie terenów zielonych, — zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obszarów leśnych.	— postępująca urbanizacja, — zmiany klimatyczne powodujące przekształcenia w ekosystemach, — ekspansja gatunków obcych.

Źródło: Opracowanie własne

5.1.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zagrożenie poważną awarią może wynikać z przewożenia substancji niebezpiecznych. W efekcie awarii autocystern skażeniu może ulec teren przyległy do drogi, a przy większej skali substancje niebezpieczne mogą dostać się do wód powierzchniowych lub infiltrować w głąb podłoża. Nadzór nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych sprawuje wojewoda. Szczegółowe przepisy dotyczące przewozu substancji niebezpiecznych zawarte są w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2024 poz. 643 t.j.). Na terenie gminy Drawsko największe zagrożenie dla środowiska w tym zakresie stanowią drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy.

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. na obszarze gminy Drawsko nie funkcjonują takie zakłady.

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: zagrożenia chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej) oraz awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne).

W ostatnich latach na terenie gminy Drawsko nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

5.1.10.1 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej analizy poniżej przedstawiono mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 28. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
— brak zakładów przemysłowych o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.	— transport drogowy ładunków niebezpiecznych (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych).
Szanse	Zagrożenia
— edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii, — doposażenie służb odpowiadających za bezpieczeństwo na terenie gminy, — rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach.	— zdarzenia losowe w zakładach pracy, — małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości wystąpienia poważnej awarii.

Źródło: Opracowanie własne

5.2 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

5.2.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Obecność podmokłej Pradoliny ma znaczący wpływ na lokalny mikroklimat. W miesiącach letnich powietrze w dolinie jest bardziej wilgotne i chłodniejsze. Jesienią częściej pojawiają się dni z mgłą. Kompleksy leśne na terenie gminy Drawsko korzystnie wpływają na warunki klimatyczno-sanitarne. Obecność lasów powoduje zmniejszającą się dzienną i miesięczną różnicę temperatur. Ponadto chronią przed silnymi wiatrami, które w okolicach Pradoliny mogą być bardzo gwałtowne. Ukierunkowanie równoleżnikowe doliny rzeki Noteci oraz dominujące

wiatry zachodnie zapewniają dobre przewietrzenie terenu położonego w okolicach Chelst, Drawsko i Drawski Młyn³³.

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

Według SPA2020 do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp., które powodują duże szkody i ograniczenia w środowisku. Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego istotne jest przygotowanie gminy i jej infrastruktury na zmiany klimatu.

Prowadzenie działań mitygacyjnych i adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatu przez samorządy lokalne zależy od działań podejmowanych w skali międzynarodowej, które następnie wytyczają kierunki zmian w zakresie prawa krajowego oraz miejscowego. Gmina może również inicjować i wprowadzać własne rozwiązania.

Gminy posiadają uprawnienia do kształtowania i tworzenia polityki ekologicznej za pomocą obowiązujących przepisów. Podstawą podejmowania działań proekologicznych w gminach są przepisy m.in.:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

³³ Program ochrony środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą nr L/352/2018 z dnia 26 września 2018 r.

Poza obowiązkowymi działaniami wynikającymi z przepisów prawa, gminy mogą wprowadzać dodatkowe inicjatywy. Wśród przykładowych działań mających pozytywny wpływ na środowisko można wskazać:

- angażowanie mieszkańców, m.in. poprzez prowadzenie działań edukacyjnych na terenie gminy – organizacja warsztatów oraz konkursów o tematyce proekologicznej,
- wyodrębnienie w budżecie gminy środków finansowych na realizację projektów klimatyczno-środowiskowych,
- prowadzenie mobilnych punktów odbioru odpadów, np. elektroodpadów,
- prowadzenie bezpłatnych punktów doradztwa energetycznego,
- wykorzystywanie energii odnawialnej do zasilania infrastruktury gminnej,
- ograniczanie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków gminnych, modernizację lub wymianę indywidualnych źródeł ciepła,
- zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- wprowadzanie zielonej infrastruktury w mieście (np. zielone dachy, ogrody deszczowe),
- stworzenie systemu ostrzegania i informowania o zagrożeniach związanych ze zmianami klimatu.

W celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego i przeciwdziałania suszy należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Istotna jest także systematyczna konserwacja rowów melioracyjnych oraz działania z zakresu małej retencji obejmujące np. budowę niewielkich zbiorników, oczek wodnych i stawów, ale również zadrzewianie.

Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację oraz adaptację do zmian klimatu i ograniczenie negatywnych skutków tych zmian.

5.2.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.) problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej

Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska, oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określone w art. 86 Konstytucji RP.

W szkołach na terenie gminy Drawsko przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, przekazywane są informacje z zakresu ochrony środowiska, zbiórki i utylizacja odpadów, czy zajęcia plenerowe. Ponadto, na stronach internetowych zamieszczane są informacje w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- kontynuacja konkursów i organizowanie warsztatów edukacyjnych w szkołach w celu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców,
- kontynuacja akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- tworzenie ścieżek edukacyjnych na terenie gminy i organizowanie zajęć plenerowych dla dzieci i młodzieży w celu ochrony zasobów przyrodniczych,
- prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, odnawialnych źródeł energii oraz walki ze smogiem podczas imprez plenerowych,
- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.

5.2.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, które nie jest klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

Obecnie pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.). Rozumiane jest jako zdarzenie, np. emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, których dostanie się do środowiska, prowadzi do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię, należy traktować zdarzenia takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2024 poz. 275 t.j.), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako zdarzenie inne niż pożar i klęska żywiołowa, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub usunięcie skutków, którego nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren gminy, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie gminy potencjalne zagrożenia dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

Konieczne jest rozwijanie systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacja urządzeń infrastruktury energetycznej, modernizacja i budowa infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

5.2.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. 2024 poz. 425 t.j.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony

Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031” wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie wielkopolskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie wielkopolskim.

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

6.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy Drawsko, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram rzeczowo-finansowy, zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie zadań został przedstawiony, zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.)

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy Drawsko. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populacje siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu.

Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinny każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 29. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba wymienionych źródeł ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	8	Zmniejszenie emisji CO ₂	Wymiana źródeł ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej w Gminie Drawsko	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Liczba zmodernizowanych budynków [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	1	Zwiększenie efektywności energetycznej	Termomodernizacja Urzędu Gminy Drawsko (remont elewacji zewnętrznej budynku urzędu)	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Liczba nowych opraw oświetleniowych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	17	Zwiększenie efektywności energetycznej	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w m. Marylin	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Liczba nowych opraw oświetleniowych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	9		Rozbudowa oświetlenia ulicznego w m. Moczydła	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Liczba zmodernizowanych budynków [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	2	Zwiększenie efektywności energetycznej	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Drawsko (świetlica Kwiejce, budynek po SP, obecnie siedziba Centrum Kultury w Drawsku)	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba nowych opraw oświetleniowych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	wzrost wartości	Zwiększenie efektywności energetycznej	Wykonanie, rozbudowa, montaż oświetlenia ulicznego na terenie gminy Drawsko	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Liczba obiektów, na których zamontowano OZE [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	6	Wzrost wykorzystania OZE	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Drawsko (OZE, fotowoltaika)	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Liczba nowopowstałych ścieżek rowerowych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	2	Zmniejszenie emisji CO ₂	Budowa sieci dróg dla rowerów, ścieżek rowerowych na terenie Gminy Drawsko	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Liczba przeprowadzonych działań edukacyjno-promocyjnych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	8	Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej	Działania edukacyjno – promocyjne dotyczące gospodarki niskoemisyjnej	Gmina Drawsko	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość przebudowanej drogi [km] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	0,46	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa ul. Kościelnej w Drawsku	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
		Długość przebudowanej drogi [km] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	0,75		Przebudowa gminnej infrastruktury drogowej w miejscowości Drawski Młyn (droga przy PKP, ul. Notecka)	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba miejscowości, w których poprawiono stan infrastruktury drogowej [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	4		Poprawa stanu infrastruktury drogowej w miejscowości Moczydła, Kamiennik, Kwiejce Nowe, Marylin w Gminie Drawsko (zadanie polega na utwardzeniu nawierzchni metodą nakładki w każdej miejscowości ok. 0,2 km – 0,3 km)	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych
GOSPODAROWANIE WODAMI	OSIĄGNIĘCIE LUB UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD	Liczba prowadzonych ewidencji zbiorników bezodpływowych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	1	1	Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych	Gmina Drawsko	Brak zgłoszeń ze strony mieszkańców
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Długość rozbudowanej sieci wodociągowej [km] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	wzrost wartości	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej	Rozbudowa infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Drawsko (wykonanie nowych przyłączy oraz rozbudowa sieci)	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych; Problemy związane z pozyskaniem niezbędnych zezwoleń
		Długość rozbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	1,2		Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Drawsku, Drawskim Młynie i Pęcokowie	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych; Problemy związane z pozyskaniem niezbędnych zezwoleń

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Masa unieszkodliwionego azbestu [kg] Źródło: Baza azbestowa	389 215	>389 215	Likwidacja azbestu	Realizacja zadań wynikających z Krajowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest – odbiór, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest	Gmina Drawsko	Brak zainteresowania ze strony mieszkańców
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba nasadzeń roślinności [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	wzrost wartości	Wzmocnienie istniejących ekosystemów	Nasadzenia roślinności	Gmina Drawsko	Nagle nieprzewidziane zdarzenia
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba doposażonych jednostek straży pożarnej [szt.] Źródło: Urząd Gminy Drawsko	0	5	Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa	Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Gmina Drawsko	Brak środków finansowych

Źródło: Opracowanie własne

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

6.2 Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowe koszty realizacji poszczególnych zadań w każdym roku trwania Programu wraz ze wskazaniem źródła finansowania.

Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Wymiana źródeł ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej w Gminie Drawsko	Gmina Drawsko	500 000,00 zł	60 000,00 zł	.	.	.	.	.	.	560 000,00 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy
	Termomodernizacja Urzędu Gminy Drawsko (remont elewacji zewnętrznej budynku urzędu)	Gmina Drawsko	2 000 000,00 zł	.	.	.	.	.	.	.	2 000 000,00 zł	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w m. Marylin	Gmina Drawsko	14 000,00 zł	.	.	.	.	.	.	.	14 000,00 zł	Budżet Gminy
	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w m. Moczydła	Gmina Drawsko	14 000,00 zł	.	.	.	.	.	.	.	14 000,00 zł	Budżet Gminy

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem	
	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Drawsko (świetlica Kwiejce, budynek po SP, obecnie siedziba Centrum Kultury w Drawsku)	Gmina Drawsko	1 112 500,00 zł	1 112 500,00 zł	.	.	.	.	.	.	2 225 000,00 zł	Polski Ład; Budżet Gminy
	Wykonanie, rozbudowa, montaż oświetlenia ulicznego na terenie gminy Drawsko	Gmina Drawsko	35 000,00 zł	40 000,00 zł	45 000,00 zł	50 000,00 zł	.	.	.	.	170 000,00 zł	Budżet Gminy
	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Drawsko (OZE, fotowoltaika)	Gmina Drawsko	.	50 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł	.	.	.	.	150 000,00 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy
	Budowa sieci dróg dla rowerów, ścieżek rowerowych na terenie Gminy Drawsko	Gmina Drawsko	.	.	2 500 000,00 zł	2 500 000,00 zł	.	.	.	.	5 000 000,00 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy
	Działania edukacyjno – promocyjne dotyczące gospodarki niskoemisyjnej	Gmina Drawsko	1 500,00 zł	1 500,00 zł	2 000,00 zł	2 000,00 zł	2 000,00 zł	2 000,00 zł	2 000,00 zł	2 000,00 zł	15 000,00 zł	Budżet Gminy

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania	
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem		
ZAGROŻENIE HAŁASEM	Przebudowa ul. Kościelnej w Drawsku	Gmina Drawsko	1 208 417,40 zł	.	.	.	.	.	.	.	.	1 208 417,40 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy
	Przebudowa gminnej infrastruktury drogowej w miejscowości Drawski Młyn (droga przy PKP, ul. Notecka)	Gmina Drawsko	800 000,00 zł	2 200 000,00 zł	.	.	.	.	.	.	.	3 000 000,00 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy
	Poprawa stanu infrastruktury drogowej w miejscowości Moczydła, Kamiennik, Kwiejce Nowe, Marylin w Gminie Drawsko (zadanie polega na utwardzeniu nawierzchni metodą nakładki w każdej miejscowości ok. 0,2 km – 0,3 km)	Gmina Drawsko	1 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł	.	.	.	.	.	.	.	2 000 000,00 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy
GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych	Gmina Drawsko	Działanie bezkosztowe w ramach prac administracyjnych										
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Rozbudowa infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Drawsko (wykonanie nowych przyłączy oraz rozbudowa sieci)	Gmina Drawsko	1 500 000,00 zł	1 500 000,00 zł	.	.	.	.	.	.	.	3 000 000,00 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy
	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Drawsku, Drawskim Młynie i Pęcokowie	Gmina Drawsko	865 619,00 zł	.	.	.	.	.	.	.	.	865 619,00 zł	Środki zewnętrzne unijne/rządowe, Budżet Gminy

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania	
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem		
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Realizacja zadań wynikających z Krajowego Programu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest – odbiór, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest	Gmina Drawsko					bd						Budżet Gminy, środki własne mieszkańców
ZASOBY PRZYRODNICZE	Nasadzenia roślinności	Gmina Drawsko					bd						Budżet Gminy
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Gmina Drawsko					bd						Budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalni	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ

Źródło: Opracowanie własne

6.3 Instrumenty realizacji programu

Realizacja zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego w polskim porządku prawnym opiera się na bogatym zasobie aktów prawnych regulujących tę materię, wśród których kluczowymi są: prawo ochrony środowiska, prawo wodne, ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, prawo geologiczne i górnicze oraz prawo budowlane.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 będzie realizowany w oparciu o instrumenty, które można podzielić na prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

Do instrumentów prawnych zalicza się przede wszystkim wydawane decyzje i pozwolenia. Do kompetencji Wójta należy m.in. wydawanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego czy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Działania przewidziane do realizacji w ramach przedmiotowego Programu mogą wymagać również uzyskania innych decyzji lub pozwoleń, np. pozwolenia na budowę, które wydaje starosta czy pozwolenia wodnoprawnego, które w zależności od rodzaju inwestycji wydaje: dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich lub minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Do instrumentów finansowych, poza opłatami i administracyjnymi karami pieniężnymi, należy zaliczyć środki finansowe na realizację poszczególnych działań określonych w Programie. Planowane działania będą wdrażane z wykorzystaniem środków własnych gminy (w ramach budżetu Gminy Drawsko), ale również w oparciu o środki zewnętrzne, w tym dotacje i pożyczki z funduszy krajowych, europejskich czy norweskich. Część zadań będzie realizowana przez jednostki organizacyjne Gminy w ramach ich budżetów, ale także przez indywidualnych mieszkańców. Ponadto w Programie uwzględnione zostały zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne, które będą pokrywać koszty zadań zgodnie z planem swoich budżetów. Źródła finansowania poszczególnych zadań zostały wskazane w rozdziale 6.2. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem.

Najważniejszym instrumentem społecznym realizacji Programu jest edukacja ekologiczna, w tym organizowanie konkursów, warsztatów czy kampanii informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców. Innym instrumentem społecznym są również postępowania prowadzone z udziałem społeczeństwa oraz konsultacje społeczne, w ramach których można zgłaszać uwagi i sugestie do projektów dokumentów strategicznych i programów, jak również planowanych inwestycji. Planowane działania edukacyjne zostały opisane w rozdziale 6.1. Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska.

Do kolejnych instrumentów – strukturalnych zalicza się strategie i programy realizowane na szczeblu gminnym, w ramach których określone są kierunki działań z zakresu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

7. System realizacji programu ochrony środowiska

7.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie

Dla każdego z zaplanowanych zadań określono podmiot odpowiedzialny za jego realizację. Poza działaniami bezpośrednio realizowanymi przez Gminę Drawsko, uwzględniono zadania jej jednostek organizacyjnych. W Programie określone zostały również zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne.

Z punktu widzenia realizacji poszczególnych zadań we wdrażaniu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 udział będą brały:

- podmioty odpowiedzialne za realizację planowanych w ramach Programu zadań (Gmina Drawsko),
- podmioty odpowiedzialne za realizację zadań monitorowanych (GIOŚ, WIOŚ, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, RDOŚ i Powiatowa Państwowa Straż Pożarna).

Ponadto do grupy podmiotów kształtujących społeczne wsparcie wdrażania Programu Ochrony Środowiska należą:

- lokalne media (w zakresie informowania i promocji działań prośrodowiskowych),
- szkoły (w zakresie edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe (współdział w realizacji zadań i kształtowania postaw ekologicznych).

Bezpośrednio organem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu jest Wójt Gminy Drawsko.

7.2 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2024 poz. 54 ze zm.), organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady miejskiej, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031” powinien zostać przygotowany z lat 2024-2025 następny z lat 2026-2027, itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzanie co dwa lata raportu oceniającego postęp wdrażania tegoż programu, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji programu.

Po sporządzeniu raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031, Wójt Gminy Drawsko przedstawi efekty podjętych działań Radzie Gminy Drawsko, a następnie prześle do informacji raport Zarządowi Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiemu.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które powinny zostać zweryfikowane w trakcie oceny stopnia realizacji zaplanowanych zadań.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 32. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Wartość docelowa	Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa		
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba wymienionych źródeł ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej [szt.]	8	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza
		Liczba zmodernizowanych budynków [szt.]	1	
		Liczba nowych opraw oświetleniowych [szt.]	26	
		Liczba zmodernizowanych budynków [szt.]	2	
		Liczba nowych opraw oświetleniowych [szt.]	wzrost wartości	
		Liczba obiektów, na których zamontowano OZE [szt.]	6	
		Liczba nowopowstałych ścieżek rowerowych [szt.]	2	
		Liczba przeprowadzonych działań edukacyjno-promocyjnych [szt.]	8	
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość przebudowanej drogi [km]	1,21	Wyniki przeprowadzonych badań hałasu
		Liczba miejscowości, w których poprawiono stan infrastruktury drogowej [szt.]	4	
GOSPODAROWANIE WODAMI	OSIĄGNIĘCIE LUB UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD	Liczba prowadzonych ewidencji zbiorników bezodpływowych [szt.]	1	Stan badanych JCWP i JCWPd
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Długość rozbudowanej sieci wodociągowej [km]	wzrost wartości	Stopień rozbudowania i zmodernizowania infrastruktury wodno-ściekowej
		Długość rozbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej [km]	1,2	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Masa unieszkodliwionego azbestu [kg]	>389 215	Zutylizowany azbest
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Liczba nasadzeń roślinności [szt.]	wzrost wartości	Zwiększona liczba zieleni
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba doposażonych jednostek straży pożarnej [szt.]	5	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne

8. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W niniejszej tabeli została opisana zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi. Przedstawiono akty prawne przyjmujące dane dokumenty czy programy, wyznaczone w nich kierunki działań/ działania odnoszące się do ochrony środowiska oraz wykazana została zgodność Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 z tymi dokumentami/programami poprzez przedstawienie celów środowiskowych/ kierunków działań, które są spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym, czy programie.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Tabela 33. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: — Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Energia: — Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju; — Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Środowisko: — Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód; — Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego; — Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi; — Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami; Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (spa 2020)	Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska: — Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	tzw. SPA2020 w dniu 29.10.2013 r.	— Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich: — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu; Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu: — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie); Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczenia ich wpływu	— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990; Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód;	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej; Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym; Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu; — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji; Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska; — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.	— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r.)	Cel: dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną; Cel: konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Cel: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Cel: zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii, Cel: wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych, Cel: ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel: ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel: ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel: minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, Cel: zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.	
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych; Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej; Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030"	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	Cel szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybackstwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska: — Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska; — Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej; — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych; — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi; — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne: — Kierunek interwencji 1.2. – rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	— Kierunek interwencji: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do roku 2025 (z perspektywą do 2030 oraz do 2024 r.)	Komunikat Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie aktualizacji Krajowego Programu Ochrony Powietrza	Cele szczegółowe: — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia; — Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	Cele: — usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	Cele: — rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii; — budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych; — zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów 5 maja 2022 r. przyjęła szóstą aktualizację KPOŚK.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Program wodno-środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cele: — niepogarszanie stanu części wód, — osiągnięcie dobrego stan wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, — spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), — zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	Priorytetem IIaPGW na obszarze dorzecza Odry jest stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, określonych w RDW, sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych JCW oraz dla obszarów chronionych. Efekt procesu osiągania celów środowiskowych nie został dotychczas w pełni uzyskany. Determinuje to konieczność szczegółowego przeanalizowania przyczyn braku zakładanego postępu w osiąganiu celów środowiskowych oraz przygotowania zaktualizowanego zestawu działań naprawczych dających realną szansę na osiągnięcie celów środowiskowych do roku 2027 dla tych JCW, dla których nadal nie stwierdzono oczekiwanego stanu. Zestaw działań IIaPGW zawiera również działania zmierzające do utrzymania dobrego stanu w tych JCW, które stan ten osiągnęły. W przypadku JCW, dla których został wykazany brak możliwości osiągnięcia celów środowiskowych, przy	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		jednoczesnym spełnianiu przesłanek dla przyznania odstępstw, przygotowane zostały szczegółowe uzasadnienia odstępstw w zakresie konieczności osiągnięcia celu środowiskowego, wymaganych RDW.	
Plany zarządzania ryzykiem powodziowym	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry	Cel główny: Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego: — Cel szczegółowy: zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi, — Cel szczegółowy: zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP. Cel główny: Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego: — Cel szczegółowy: zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi, — Cel szczegółowy: redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania OZP, — Cel szczegółowy: redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na OZP. Cel główny: Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym — Cel szczegółowy: zwiększenie skuteczności prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych, — Cel szczegółowy: zwiększenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych, — Cel szczegółowy: zwiększenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi, — Cel szczegółowy: wdrożenie systemu analiz popowodziowych i zwiększenie jego skuteczności, — Cel szczegółowy: wdrożenie instrumentów prawnych i finansowych zwiększających bezpieczeństwo powodziowe, — Cel szczegółowy: zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy	Cele szczegółowe: — skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, — zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, — edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy, — formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030	Uchwała nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku”	Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski — Cel operacyjny 3.2: Poprawa stanu oraz ochrony środowiska przyrodniczego Wielkopolski — Cel operacyjny 3.3: Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego 2020+	Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania	Cele polityki przestrzennej: — ochrona walorów przyrodniczych, — kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, — ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji, — zrównoważony rozwój rolnictwa, — rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej, — zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030	Uchwała nr 2826 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 22 październik 2020 r. w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030	Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele: 1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach 1.2. Adaptacja do zmian klimatu; 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych; 2. Zagrożenie hałasem – cele: 2.1. Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu; 2.2. Zmniejszenie liczby osób narażonych na	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		ponadnormatywny hałas; 4. Gospodarowanie wodami – cele: 4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa; 4.2. Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody; 4.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy; 4.4. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód; 5. Gospodarka wodno-ściekowa, - cele: 5.1. Poprawa jakości wody; 5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich; 8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele: 8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych; 8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania; 8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami; 9. Zasoby przyrodnicze – cel: 9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych; 9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej; 10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel: 10.1. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.	— Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	Uchwała XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	Głównym celem sporządzania i wdrażania Programów Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie. Programy Ochrony Powietrza wpływają na poprawę jakości powietrza i zwracają uwagę na przekroczenie poziomów dopuszczalnych różnych substancji w województwie.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Uchwała Antysmogowa	Uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w	Celem uchwały jest zapobieżenie negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko emisji zanieczyszczeń z nieekologicznych źródeł ciepła. Celem wprowadzenia uchwał antysmogowych jest obniżenie emisji CO ₂ oraz pozostałych zanieczyszczeń do środowiska oraz poprawa stanu jakości powietrza.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw		— Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Plan gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym	Uchwała nr XXXI/810/2017 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie uchwalenia Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym Uchwała Nr IV/63/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym, w zakresie wyznaczenia miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów	Cele: — zmniejszenie ilości powstających odpadów, — zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, — doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, — zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów, — zaprzestanie nielegalnego składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz zbieranych nieselektywnie, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach, — likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych, — wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych, — monitorowanie i kontrola zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12) zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.
Aktualizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa wielkopolskiego	Uchwała nr XXXVII/889/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 23 października 2017 r. w sprawie aktualizacji Programu usuwania	Głównym celem Programu, jest określenie działań prowadzących do całkowitego usunięcia do 2032 roku wyrobów zawierających azbest z terenu województwa wielkopolskiego poprzez stopniową eliminację tych wyrobów oraz ich bezpieczne unieszkodliwienie.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa wielkopolskiego	Pozostałe cele Programu to: — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu, — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	
Strategia rozwoju powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego na lata 2021-2030	Uchwała nr XXXII/209/2021 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030	Cel strategiczny 1. Poprawa stanu i rozwój infrastruktury drogowej Powiatu Cele operacyjne: 1.1. Modernizacja sieci drogowej 1.2. Poprawa stanu technicznego i jakości pracy służby drogowej 1.3. Rozwój komunikacji publicznej Cel strategiczny 2. Przygotowanie absolwentów szkół powiatowych do startu na rynku pracy Cele operacyjne: 2.1. Poprawa stanu bazy oświatowej 2.2. Zapewnienie wsparcia uczniom placówek powiatowych 2.3. Lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy 2.4. Poprawa efektywności kosztowej i organizacyjnej oświaty Cel strategiczny 3. Wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Powiatu Cele operacyjne: 3.1. Realizacja zapisów powiatowych programów, dotyczących pomocy społecznej 3.2. Poprawa stanu bazy lokalowej pomocy społecznej Cel strategiczny 4. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Cele operacyjne: 4.1. Poprawa jakości i zwiększenie oferty usług świadczonych przez Szpitale Powiatowe 4.2. Promocja zdrowego stylu życia 4.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom Cel strategiczny 5. Skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu Cele operacyjne:	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		5.1. Realizacja zadań publicznych służb zatrudnienia 5.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości Cel strategiczny 6. Zapewnienie wysokiego bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu Cele operacyjne: 6.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na terenie Powiatu Cel strategiczny 7. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu oraz integracja społeczności Powiatu Cele operacyjne: 7.1. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu 7.2. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Cel strategiczny 8. Sprawna organizacja i zarządzanie Powiatem Cele operacyjne: 8.1. Integracyjna i inspiracyjna rola Powiatu w ramach współpracy z gminami 8.2. Poprawa warunków i organizacji pracy Starostwa i jednostek Powiatu	
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2028 roku	Uchwała nr XXXII/210/2021 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2028 roku	Cele Programu: 1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm; 2. Adaptacja do zmian klimatu; 3. Dobry stan klimatu akustycznego; 4. Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych; 5. Zwiększenie retencji wodnej powiatu; 6. Ochrona mieszkańców przed powodzią i suszą; 7. Poprawa jakości wody; 8. Ograniczanie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni; 9. Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo; 10. Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym; 11. Zachowanie różnorodności biologicznej; 12. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii;	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		13. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; 14. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.	— Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Strategia Rozwoju Gminy Drawsko na lata 2016-2024	Uchwała nr XV/98/2015 Rady Gminy Drawsko z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Drawsko na lata 2016-2024	Cel strategiczny 1. Zapewnienie dogodnych warunków życia i wypoczynku na terenie Gminy Program 1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej Projekt 1.1. Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej Projekt 1.2. Podejmowanie działań na rzecz poprawy infrastruktury innych zarządców dróg Program 2. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej Projekt 2.1. Dalsza budowa sieci kanalizacji sanitarnej Projekt 2.2. Budowa sieci światłowodowej na terenie Gminy Program 3. Zagospodarowanie przestrzenne i ochrona środowiska Projekt 3.1. Podejmowanie działań na rzecz drożności jezior i rzek Projekt 3.2. Poprawa ładu i estetyki w Gminie Projekt 3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz działania, wykorzystujące odnawialne źródła energii Projekt 3.4. Edukacja ekologiczna mieszkańców i wspieranie wykorzystania	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej: — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych: — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów;

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		alternatywnych źródeł energii Cel strategiczny 2. Zapewnienie dobrych warunków rozwoju turystyki i innych dziedzin działalności gospodarczej Program 4. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości Projekt 4.1. Organizacja terenów pod inwestycje Projekt 4.2. Orientacja Gminy na inwestorów Program 5. Wspieranie rozwoju turystyki Projekt 5.1. Budowa oraz rozwój infrastruktury i oferty turystycznej Projekt 5.2. Wspieranie tworzenia i rozwoju gospodarstw agroturystycznych Projekt 5.3. Promocja turystyczna Gminy Cel strategiczny 3. Zapewnienie wysokiego poziomu infrastruktury i usług społecznych Program 6. Oświata, kultura, sport, rekreacja Projekt 6.1. Poprawa infrastruktury i wyposażenia placówek oświatowych Projekt 6.2. Poprawa poziomu nauczania w szkołach. Zwiększenie liczby zajęć dodatkowych Projekt 6.3. Uatrakcyjnienie oferty kultury i rozrywki Projekt 6.4. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej Program 7. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo Projekt 7.1. Poprawa dostępności i jakości usług medycznych na terenie Gminy Projekt 7.2. Promowanie zdrowego trybu życia Projekt 7.3. Zwiększenie pomocy dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Projekt 7.4. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego Program 8. Aktywność społeczna i sprawne zarządzanie Gminą	Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi: — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Projekt 8.1. Aktywizacja mieszkańców, wspieranie aktywności i integracji społecznej Projekt 8.2. Sprawne zarządzanie Gminą	
Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Drawsko do roku 2026	Uchwała nr XLIV/291/2022 Rady Gminy Drawsko z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Drawsko do roku 2026”	Cel strategiczny: Poprawa stanu środowiska naturalnego Gminy Drawsko dzięki działaniom na rzecz redukcji emisji dwutlenku węgla Cel operacyjny 1: Wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii na terenie gminy oraz poprawa efektywności energetycznej obiektów gminnych; Cel operacyjny 2: Modernizacja źródeł ciepła oraz wzrost zastosowania OZE w produkcji energii użytkowej w sektorze mieszkalnym; Cel operacyjny 3: Zmniejszenie emisji wywołanej transportem; Cel operacyjny 4: Poprawa efektywności energetycznej oraz wzrost świadomości ekologicznej w sektorze usługowym i przemysłowym; Cel operacyjny 5: Promocja i edukacja interesariuszy Planu w zakresie idei proekologicznych, a także uwzględnienie gospodarki niskoemisyjnej w dokumentach strategicznych.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂ ; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej.
Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Drawsko	Uchwała nr L/326/2023 Rady Gminy Drawsko z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Usuwania Wyrobów zawierających azbest dla Gminy Drawsko	Celem przedmiotowego Programu jest stopniowa eliminacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Drawsko oraz ich bezpieczne unieszkodliwienie.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami: — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko	Uchwała nr XX/138/2000 z dnia 26 kwietnia 2000 roku w sprawie przyjęcia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drawsko	Celem podstawowym rozwoju gminy Drawsko jest wielofunkcyjny rozwój gospodarczy wyrażony przez równorzędny rozwój gospodarki rolnej i leśnej, osadnictwa, działalności produkcyjnej i turystyki przy zachowaniu równowagi w środowisku przyrodniczym.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego: — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂ ; — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej; — Kierunek interwencji: Wzrost wykorzystania OZE; — Kierunek interwencji: Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie gospodarki niskoemisyjnej; Cel: Poprawa klimatu akustycznego: — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych; Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód:

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody; Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej; — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej; Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami; — Kierunek interwencji: Likwidacja azbestu; Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych; — Kierunek interwencji: Wzmocnienie istniejących ekosystemów; Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi; — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Położenie gminy Drawsko wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski	15
Tabela 2. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	26
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	26
Tabela 4. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	31
Tabela 5. Średni dobowy ruch roczny na odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Drawsko	37
Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem	38
Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne	42
Tabela 8. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Drawsko w latach 2016-2021	47
Tabela 9. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Drawsko za rok 2023	50
Tabela 10. Charakterystyka GZWP 138 Pradolina Toruń - Eberswalde	55
Tabela 11. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami	63
Tabela 12. Sieć wodociągowa na terenie gminy Drawsko w latach 2018-2022	64
Tabela 13. System kanalizacyjny na terenie gminy Drawsko w latach 2018-2022	66
Tabela 14. Skład jakościowy ścieków komunalnych	66
Tabela 15. Parametry oczyszczanych ścieków	67
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	68
Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Drawsko	71
Tabela 18. Aktualne przestrzenie górnicze na obszarze gminy Drawsko	71
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	73
Tabela 20. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby	76
Tabela 21. Masa odpadów zebranych w Gminie Drawsko w latach 2018-2022	77
Tabela 22. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	81
Tabela 23. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Drawsko	82
Tabela 24. Cele działań ochronnych Obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB3000015	86
Tabela 25. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Drawsko	88
Tabela 26. Wykaz użytków ekologicznych znajdujących się na terenie gminy Drawsko	88
Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	90
Tabela 28. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	92
Tabela 29. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031	99
Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	103
Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	107
Tabela 32. Propozycje wskaźników monitorowania celów	111
Tabela 33. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	113
Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Drawsko na tle powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego i województwa wielkopolskiego	15
Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Drawsko	16
Rysunek 3. Schemat sieci drogowej na terenie gminy Drawsko	17
Rysunek 4. Regiony klimatyczne Polski według W. Okołowicza i D. Martyn	21
Rysunek 5. Położenie gminy Drawsko na mapie energii wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu	28
Rysunek 6. Położenie gminy Drawsko na mapie usłonecznienia na terenie Polski	29
Rysunek 7. Położenie gminy Drawsko na mapie temperatury na głębokości 2 000 m p.p.t.	30
Rysunek 8. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L _{Aeq D} i L _{Aeq N}	33
Rysunek 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L _{Aeq D} i L _{Aeq N} , które	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Drawsko na lata 2024-2027 z perspektywą
na lata 2028-2031

to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby	34
Rysunek 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	35
Rysunek 11. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	36
Rysunek 12. Lokalizacja stacji bazowych oraz wyników pomiarów PEM na terenie gminy Drawsko ..	41
Rysunek 13. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie gminy Drawsko	52
Rysunek 14. Mapa ryzyka powodziowego w obrębie gminy Drawsko	53
Rysunek 15. JCWPd na obszarze gminy Drawsko	54
Rysunek 16. GZWP na terenie gminy Drawsko	56
Rysunek 17. Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną na terenie gminy Drawsko	58
Rysunek 18. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie gminy Drawsko	59
Rysunek 19. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie gminy Drawsko	60
Rysunek 20. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Drawsko	61
Rysunek 21. Mapa łącznego zagrożenia suszą na terenie gminy Drawsko	62
Rysunek 22. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Drawsko	70
Rysunek 23. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Drawsko	72
Rysunek 24. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie gminy Drawsko wraz z pilnością ich usunięcia.....	80
Rysunek 25. Mapa obszarów leśnych w gminie Drawsko	83
Rysunek 26. Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Notecka	84
Rysunek 27. Korytarz ekologiczny 2005 na terenie gminy Drawsko	89
Rysunek 28. Korytarze ekologiczne 2012 na terenie gminy Drawsko	89